

Pred občnimi zbori kmetijskih zadrug

V Celju in okolici posluje 73 splošnih kmetijskih zadrug, 3 kmetijske delovne zadruge, 3 kmetijska gospodarstva OZZ ter Hmeljarski inštitut, ki ga je ustanovila OZZ. Splošne kmetijske zadruge so v dosedanjem razvoju dosegle znaten napredek. Če vzamemo, da so splošne kmetijske zadruge pred leti predstavljale samo vaško trgovino, je danes stvar drugačna. Zadruge se vse bolj in bolj orientirajo v organizacijo kmetijske proizvodnje po vseh njenih panogah. V tem smislu so v preteklosti zadruge tudi dokaj spremenile svojo notranjo organizacijo. Tu mislim predvsem različne pospeševalne odseke. V našem okraju je najvažnejša panoga v kmetijstvu hmeljarstvo. Po lanskotni likvidaciji hmeljarske zadruge »Hmezd« v Zalcu je bil sproščen razvoj hmeljarskih odsekov pri splošnih kmetijskih zadrugah. Le-ti so postopoma prevzemali nase odgovornost za delo in dvig hmeljarske proizvodnje. V okraju je 24 hmeljarskih odsekov, ki so večinoma vsi likvidni, od katerih je brez dvoma najboljši v KZ Braslovčeh. Največja naloga kmetijskih zadrug in hmeljarskih odsekov na hmeljarskem področju je organizacija zaščitne in preventivne službe, ki naj bi doprinesla k povečanju kvalitete savinjskega hmelja. Pomaga jim Hmeljarski inštitut z vsemi znanstvenimi izsledki, strokovnimi nasveti itd. Zadruge pa bodo morale za drugo leto nabaviti preko 100 škroplilnic, potrebnih za škropljenje hmelja. Na hmeljarskem področju je bilo v let. letu zgrajenih 5 modernih hmeljarskih sušilnic, kar so hmeljarji pozdravili. Na savinjskem področju so v izgradnji tudi obsežna melioracijska dela in je v ta namen bilo iz hmeljarskih sredstev v letošnjem letu dotiranih 70 milijonov dinarjev. Za gradnjo hmeljarskih sušilnic je bilo dotiranih 45 milijonov dinarjev. Na hmeljarskem področju pa so ustanovili s 15. novembrom tudi hmeljarsko šolo s sedežem v Zalcu. Prav tako je bilo v letošnjem letu zgrajenih 17 ha novih modernih žitnih hmeljarskih nasadov.

Trenutno je v okraju pri splošnih KZ 51 strojnih odsekov, ki posedujejo skupno že preko 100 traktorjev, 31 motornih kosilnic, 157 motornih škroplilnic in nad 600 ostalih strojev. Štiri petine zadrug posedujejo enega ali več traktorjev. Še so posamezne zadruge, ki nočejo razumeti, da naj traktor služi predvsem proizvodnji. Pri zadrugah deluje 62 živinorejskih odsekov, združenih v rajonske živinorejske organizacije. V letošnjem letu so bile organizirane živinorejske razstave z ocenjevanjem živine v Sentjurju, Šmarju, Vitanju in Slov. Konjicah. Kmetijska zadruga Sentjurj je organizirala razstavo strojev in sadja, KZ Vojnik pa je priredila tekmovanje traktoristov celotnega celjskega okraja v oranju, košnji in žetvi. Kmetijska zadruga v Šmarju je imela tudi sadjarsko razstavo. V okraju deluje 50 sadjarsko-vinogradniških odsekov, katerih najvažnejša skrb je obnova in zaščita sadjarstva in vinogradništva. Vsaka zadruga bo imela sadjarskega pomočnika. V ta namen prireajo v Slovenskih Konjicah v prejšnjem in tem mesecu sadjarski tečaj.

V letu 1952 je zadrugi sektor prejel za investicije in delno tudi za dotacije 242 milijonov dinarjev, pri čemer odpade skoraj tri četrtine na hmeljarsko področje. Ta sredstva so bila v glavnem izkoriščena v letošnjem letu. Poleg tega je bilo v letošnjem letu prejetih nadaljnjih 70 milijonov dinarjev investicijskih kreditov, in sicer za elektrifikacijo 15 milijonov, za gradnjo 4 milijone, za opremo 49 milijonov ter za živino 2 milijona dinarjev. V celoti je bilo dodeljeno za zadrugi in državni sektor v okraju 124,5 milijona dinarjev. Po polletnih bilancah imajo zadruge za 235 milijonov dinarjev osnovnih sredstev. Dobiček prvega polletja znaša 72 milijonov dinarjev, povprečno torej en milijon dinarjev na vsako zadrugo.

Kako je z odnosi v zadrugah? Ponekod je tendenca po raznih privilegijih v zadrugi in to zlasti tam, kjer je uspelo, da so se v zadrugo vrnili razni špekulativni elementi, ki neodgovorno gospodarijo z zadrugo imovino, okoriščaj se z zadrugnimi sredstvi itd.

Tako je na primer v Preboldu in nič dosti boljše v Ponikvi pri Grobelnem. V nekaterih primerih so se v letošnjem letu izvršile fuzije zadrug, predvsem gospodarsko šibkejših. Pokazalo se je, kako so nekatere zadruge kot prejšnje samostojne enote zabele gošpodarile, da so v njih imeli glavni vpliv in besedo uslužbenci, predvsem poslovodja, ne pa upravni odbori. Na področju Laškega so se združile zadruge Marija Gradec, Rifengozd, Sentrupert in Sentlenart v eno zadrugo v Laškem. Po skrbno opravljeni inventuri po članih novega upravnega odbora se je ugotovilo, da so tamonjni vodilni uslužbenci oskodovali zadrugo za skoraj 800.000 din s povzročitvijo primanjkljajev v vseh 4 poslovvalnicah. Tako je poslovodja KZ Tabor povzročil primanjkljaj za 435.000 din, poslovodja Trbovc za 243.000 din, poslovodja Horjak za 90.000 din in poslovodkinja Pušnikova za 27.000 din. Primanjkljaji pa so v zadrugah sploh problem. Premalo skrbi in aktivnosti upravnih in nadzornih odborov omogoča najrazličnejše mahinacije, utaje in kraje po raznih poslovvalnicah. Trenutno znašajo registrirani primanjkljaji pri vseh zadrugah 7 milijonov dinarjev. Zadruge imajo izkoriščene obratne kredite v NB

Savinjski vestnik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI MESTA CELJA, OKRAJEV CELJA-OKOLICE IN ŠOŠTANJA

V CELJU IN OKOLICI SO SVEČANO PROSLAVILI 10-LETNICO AVNOJ

Širom po naši domovini, tako tudi v Celju in celjski okolici so Praznik republike delovni ljudje socialistične Jugoslavije proslavili zelo svečano. Deset let ljudske države pomeni za naše narode deset let neprestanega napredka, velikih zmag na političnem in gospodarskem polju in postavitev vseh temeljev za srečnejšo bodočnost vseh jugoslovanskih narodov.

Skoraj ni kraja, podjetja in ustanove, kjer ne bi Praznik republike proslavili vsaj na skromen način. V podjetjih so imeli majhne svečanosti, prav tako v šolah, v organizacijah in še drugje.

SVEČANA SEJA MESTNEGA LJUDSKEGA ODBORA V CELJU

V nedeljo so se v novi dvorani MLO zbrali na svečano sejo vsi odborniki

Svečana akademija v Ljudskem gledališču

Desetletnico ustanovitve nove Jugoslavije so počastili s številnimi proslavami in prireditvami tudi partizanska društva v Celju in okolici, atletsko društvo Kladivar, PD Celje in ostala športna društva v bližnji okolici. Kljub premagovanju trenutnih težav so vsa naša društva prav na ta dan želela pred javnostjo pokazati uspehe svojega dela, ki jih lahko dosegajo le v družbi svobodnih delovnih ljudi, v socialistični družbi.

Največkratšnja proslava je bila v Celju, kjer se je vršila v nabito polni dvorani Ljudskega gledališča svečana telovadna akademija. Obe celjski telesno vzgojni društvi Partizan, še posebej pa Celje-Gaberje, sta na tej akademiji pokazali, da v obeh društvih raste kader novih mladih ljudi, ki imajo prefinjen občutek za dovršeno telesno gibanje — pa naj si bo to na raznih orodjih ali pa prostih akademijskih sestavah. Ves program je potekal z vso preciznostjo, brez najmanjših napak, s potrebnim dinamiko in res z estetskim izvajanjem posameznih vaj. Odveč bi bilo razčlenjevanje celotnega programa s podajanjem kritike posameznih točk. Topel sprejem pri preko 600 gledalcev, in to vsake izvajane vaje posebej naj bo nastopajočim odgovor na vprašanje: ali smo uspeli? Ljudje so zadovoljni zapuščali gledališče z edino željo, da bi se društva Partizan pogostje pojavljala pred javnostjo s svojimi prireditvami.

Celjska telovadna akademija pa je nosila še drug slavnostni pečat. Ob tej priliki so bili razglašeni rezultati letošnjega množičnega tekmovanja z razdelitvijo pokalov, knjižnih in praktičnih nagrad ter diplom. Organizatorji v Celju so zajeli kar 4326 ljudi od šolarjev do moč v zrelih letih na razna tekmovanja. Res je sicer, da dobri dve tretjini udeležencev teh tekmovanj odpade na šolsko mladino, je pa preostali del še kljub temu tolikšen, da lahko smatramo nastop naših delavcev in nameščenec za povojni največji naš uspeh na področju telesne vzgoje in športa. Naj-

Mestnega zbora in Zbora proizvajalcev. Navzočim je o pomenu desete obletnice drugega zasedanja AVNOJ govoril predsednik Mestnega ljudskega odbora tovariš Riko Jerman. Odborniki so poslali pozdravno brzojavko udeležencem svečanosti v Jajcu.

SVEČANA PROSLAVA V DVORANI NARODNEGA DOMA

Na večer pred Dnevom republike je bilo v dvorani Narodnega doma zbranih veliko število Celjanov na proslavi desete obletnice drugega zasedanja AVNOJ in Praznika republike.

O zgodovinskem drugem zasedanju AVNOJ, o vseh nadaljnjih uspehih ljudski državi je govoril predsednik Sveta za kulturo in prosveto tovariš Anton Aškerc.

bolj so razgibali svoje delavstvo v tovarni Metka, kjer so zajeli v tekmovanju kar dobro tretjino vsega delavstva. Za kolektivom Metke sta se najbolj odrezala »Beton« in sindikalna podružnica trgovskih delavcev Celje. Zveza sindikatov Jugoslavije, republiški svet za Slovenijo je omenjene tri kolektive obdaril s knjižnimi nagradami. Okrajni sindikalni svet v Celju je zmagovalce obdaril s pokali: v nogometu Cinkarno, v odbojki in kegljanju Beton, v streljanju TEP, v namiznem tenisu kolektiv novinarjev (moška ekipa) in zdravilišče Novo Celje (ženska ekipa), v kajaku Tovarno tehnič. Večje število kolektivov in posameznikov so prejeli diplome in praktična darila. V imenu celjskega organizacijskega štaba je čestil k doseženim uspehom na tem tekmovanju tov. Jug, v imenu Zveze športov Slovenije in Partizana, Zveze za telesno vzgojo Slovenije pa tov. prof. Stepišnik Drago iz Ljubljane.

Atletični Kladivarja so izvedli svojo interno proslavo že v petek, 27. XI. O pomenu 29. novembra je zbranim govoril tov. Gradšnik Dušan, nakar je sledilo strokovno predavanje o metodiki modernega atletskega treninga tovariša Fedorja Gradšnika, za čem pa so bili filmi društvene proizvodnje iz nastopov in življenja celjskih atletov v letu 1953.

Tudi v celjski okolici so partizanska društva v okviru krajevnih množičnih organizacij, marsikje pa tudi samostojno, z izvedbo celotne telovadnice, s telovadnimi sestavi prispevali svoj delež k bogatejšim proslavam. Tako je tudi ta praznik na našem terenu zbližal partizansko organizacijo z ostalimi krajevnimi organizacijami in jo s tem uvrstil v krajevno skupnost.

Smučarji PD Celja pa so na 29. novembra na Golteh slavili doslej svoj največji uspeh. Vsem slovenskim smučarjem in planincem so poklonili na tem edinstvenem smučkem svetu nov smučarski dom, ki so ga poklonili spominu borcev slavne XIV. udarne divizije Borisa Kidriča.

Proslava 29. novembra v Šoštanju

Na večer pred praznikom 29. novembra in 10. obletnice ustanovitve AVNOJ, je bila v fizikturnem domu v Šoštanju lepa proslava.

Uvodno so igrali državno himno, nato je po slavnostnem govoru tov. Podvratnika sledil sicer kratek, a dober kulturni program.

Poleg recitacije je mešani pevski zbor društva »Svoboda« zapel najnovejše borbene pesmi, s katerimi se je poudaril pomen praznika. Pripomniti je treba, da so bile pesmi prav učinkovite. Bile so odraz precejšnjega truda pevovodje

in pevcev. Nadaljevanje v tej smeri bo prineslo v bodoče šoštanskim pevcem zanesljiv uspeh.

Vsebinski poudarek pa je dala temu večeru godba na pihala Tovarne usnja, ki je v izvajanju nekaterih prav težkih umetnih skladb, pod vodstvom svojega kapelnika tov. Marina, res zaslužila priznanje.

S posnemanjem tega resnega in vtrajnega dela, bi se lahko v ostalih sektorjih kulturno in prosvetno društvo »Svoboda« v Šoštanju dvignilo na zaželeno stopnjo.

V Braslovčah ...

Proslava državnega praznika v Braslovčah je doživela nepričakovano lep uspeh. Mladina, učiteljstvo in telovadno društvo Partizan so priredili z družbenimi močmi slavnostno akademijo v društveni dvorani. Po slavnostnem govoru šolskega upravitelja F. Kolarja so nastopili najmlajši v ljubkih prizorčkih, ki spominjajo na partizanska leta. — Deklice iz višjih razredov so v rajalnem nastopu pokazale spretnost in prisrčnost, ki je navdušila gledalce. Dvorana je bila nabito polna. Telovadci Partizana so se izkazali na orodju z neverjetno smelostjo. Posamezne točke izbranega sporeda so izpolnile mile melodije mladinskega pevskega zbora. Skupina mla-

v višini 183 milijonov dinarjev ali povprečno na eno zadrugo 2 in pol milijona dinarjev. Med najboljše zadruge po organizaciji, po delu in zanimanju za kmetijsko proizvodnjo spadajo KZ Loče, Braslovče, Tabor, Zreče in še nekatere. Najslabše v okraju pa so KZ Lemberg, Imeno, Prebold, Šmartno v Rožni dolini in še nekatere.

V Pilštanju ...

Akademija nižje gimnazije na Pilštanju je bila dobro obiskana, kakor je s svojimi napori mladina tudi zaslužila. Začela se je z govorom o državnem prazniku. Razpoloženi smo poslušali partizanske pesmi, zborni deklamacije »Naša domovina«, recitaciji dveh posameznikov in zborni recitaciji »Mi vstajamo« ter simbolično vajo »Od Vardarja«. Učinkovita je bila tudi zaključna živa slika. Učiteljskemu zboru je najlepše priznanje zares uspela akademija. Nastop je pokazal, da tudi na podeželju mladina odlično žanje, če je v dobrih rokah. Ker osebno ni mogla prisostvovati, je proslavo brzojavno pozdravila tovarišica Mica Štander-Marinko.

V Železarni Štore je zago-rela mala kupolna peč

V soboto, dne 23. novembra so imeli v Štorah lepo proslavo, ki je niso slavili samo štorski železarji, marveč še bolj učenci in z njimi celotna metalurška šola. V učni delavnici nove livarne, kjer imajo učenci svoj oddelek, je okoli 12. ure prvič zagorela mala kupolna peč in dala redko tekoči liv sivega železa. Za to proslavo so učenci svojo livarno lepo okrasili. Na steno pa so napisali: »Z železom iz nove peči bomo gradili boljše dni za vse — tudi mi!« — Poleg predstavnikov šole, delovnega kolektiva — med njimi tudi direktor tov. Andrej Svetek, nadalje predsednik delavskega sveta tov. Franolič, predsednik upravnega odbora tov. Kresnik — so se slavnosti udeležili še predsednik MLO Celje tov. Riko Jerman, sekretarka MK ZKS tov. Olga Vrabčeva ter članica Sveta za prosveto in kulturo MLO Celje tovarišica Milena Vršnikova. Uvodno besedo je imel direktor šole tov. Tone Klinar, ki je potem, ko je orisal pomen dneva republike, čestital učencem šole, livarjem ter tehničnemu vodstvu za lepo delovno zmago pri graditvi male kupolne peči. Za njim je spregovoril tovariš Svetek, ki je med drugim dejal: »Za naš praznik ste vi mladinci spravili v obrat malo kupolno peč, ki je lepa in

važna pridobitev za našo livarno. Čestitam vam k uspehu. Želim vam, da bi prispeli novi državni čim več kvaliteta železa. Želim vam, da bi postali pravi umetniki železarske stroke.« Učencem metalurške šole v Štorah je k uspehu čestitala tudi tov. Vršnikova, na koncu pa še tovariš Stane Sotlar, njihov učitelj ter novo izvoljeni ljudski poslanec.

Novo malo kupolno peč s premerom 450 mm so odlični ter obdelali učenci šole sami, seveda pod strokovnim vodstvom mojstrov in drugih livarjev. Nova peč ni samo velika pridobitev za šolo; pri njej se bodo vzgajali livarji; marveč pomeni zelo veliko še za celotno železarno. Iz te peči bodo lahko pridobivali redko tekoči liv, ki ga sicer velike peči ne morejo dati. Tamošnji livarji pa upajo, da bodo z dobrim livom lahko izdelovali tudi najrazličnejše motorne bloke, ki so jih doslej naše tovarne uvažale.

Poleg tega, da je zagorela nova kupolna peč, so štorski železarji počastili Dan republike še z eno zmago. Dan poprej so livarji kot prvi obrat železarne izpolnili letne planske obveznosti.

—mb—

V Šaleku so odprli dom počitka onemoglih

Deseto obletnico rojstva nove Jugoslavije so med drugim v šoštanskem okraju počastili tudi z otvoritvijo novega doma, počitka za onemoglo v Šaleku pri Velenju. V nedeljo dopoldne se je na vzpetini v Šaleku, kjer stoji morda najlepše poslopje v šoštanskem okraju — nekdanja vila grofov Herbersteinov — zbralo precejšnje število ljudi iz bližnje in daljne okolice; v velikem številu pa so onemoglo obiskali tudi šolski otroci. Slavnosti so se udeležili tudi predstavniki ljudskega odbora v Velenju s predsednikom Hudobrennikom na čelu, nadalje načelnik Sveta za ljudsko zdravstvo ter socialno politiko OLO Šoštanj Stane Pungerčar in drugi. Po začetnih besedah tovariša Friškovec, člana okrajnega Sveta za zdravstvo in socialno politiko, je spregovoril v imenu množičnih organizacij iz Velenja tov. Kurnik. V lepem govoru je prikazal skrb ljudske oblasti, ki se kaže tudi v domu, kjer bodo onemogli v miru in zadovoljstvu preživeli jesen in nekateri tudi zimo svojega življenja. Nekaj lepih in vzpodbudnih besed pa je posvetil tudi onemoglim, ki so že zbrani v domu. Poleg ostalih sta pri otvoritvi spregovorila še tov. Hudobrennik ter upravnik doma tov. Koren. — Najpristranejši del pa so prispevali mladi pevci nižje gimnazije iz Velenja pod vodstvom prof. Bože Kmecl, nadalje otroci iz Otroškega vrta, pevski zbor II. razreda osnovne šole iz Velenja pod vodstvom učiteljice Semenik-Leskovarjeve in na koncu še mešani pevski zbor velenjske Svobode. Po zahvalnih besedah enega izmed oskrbovancev so si gostje ogledali dom. Ze prvi pogled na urejenost doma je napravil na obiskovalce nepozabni vtis. Dom, kamor v »vladanju« Herbersteinov ni smela stopiti noga hlapcev in služkinj-revežev, je postal zares prijetno domovanje »hlapcev Jernejev«. Med 40 oskrbovancev, kolikor jih je za enkrat v domu, je nad 90% onemoglih starčkov in starih, ki so najprepričnejša slika izkoriščevalske dobe stare Jugoslavije. V ogromni večini so to hlapci in dekle, ki so jih kmetje imeli pri sebi le toliko časa, dokler so jim opravljali vsa dela, potem pa, ko so jih zapustile moči, so jih zapodili na cesto ali v najboljšem primeru v hlev. Mnogi so bili presrečni,

ko so zagledali čiste postelje, mnogi niso mogli verjeti, ko so dobili redne obroke hrane ter tri posteljne odeje. To je bilo preveč za njihove pojme. S solzami v očeh so spraševali, kako bodo vse to poplačali.

Velika skrb, najboljša ureditev doma, velika pozornost vseh, da bi onemogli našli tu prijeten dom, pa je najlepši odgovor vsem tistim v Velenju in drugod v šoštanskem okraju, ki so vedeli povedati in s tem zbegati tudi starčke, ki so se odpravljali v tu najlepšo vilo v okraju, da jih bodo tu zastropilevali, da jih bodo tu po najkrajši poti spravljali v sveta in celo lo, da je preurejena vila krematorij! Če besede oskrbovancev in ostalih, ki so ta dom že obiskali, ne bodo zalegle, potem lahko vsem nevernim »Tomažem« svetujemo le to, naj si ogledajo dom in vprašajo starčke, kako ravnaajo z njimi!

—mb—

ZA PRAZNIK REPUBLIKE SO V SKOMARJU PRIŽGALI ELEKTRIČNO LUČ

Na Pohorju, nedaleč od Slov. Konjic, v majhni vasi Skomarje, že od leta 1949 uspešno deluje kmetijska zadruga. Enega največjih uspehov so imeli vsekakor pri napeljavi elektrike.

Aprila so začeli delati. Glavni kapital je vložila zadruga, in sicer 6.000.000 din za glavna inštalacijska dela. Kmetje so pa prispevali v lesu in udarniškem delu.

Tako so v času od aprila do novembra izkopali jame, postavili drogove in napeljali okrog 10 km voda. Na večer pred Dnevom republike je ob prisotnosti združnikov in povabljenih gostov simbolično zagorela močna žarnica na visokem drogju pred šolo in oznanjala Dravinski dolini o novi zmagi. Za enkrat ima luč 7 gospodarstev, v bližnji bodočnosti pa jo bodo dobile vse vasi, vključene v KZ.

Zadruga je bila ena najboljših v bivšem poljanskem okraju. Da napreduje, dokazuje dejstvo, da je podprla graditev dveh novih šol v Skomarju in Resniku, njeni dve trgovini poslujeta z dobičkom. V lanskem letu je imela nad 8 milijonov dinarjev čistega dobička.

r. k.

Koroški borci so odprli v Muzeju NOB svoj oddelek

Dan republike 1953 je v Celju pomemben zaradi otvoritve koroškega oddelka v našem muzeju, ki so ga organizirali požrtvovalni koroški borci mesta Celja in okolice in ki je doživel slavnostno otvoritev dne 29. novembra ob 11. uri ob udeležbi velikega števila predstavnikov, mnogih udeležencev bojev na Koroškem leta 1918—1920 in gostov izven Celja. Po uvodnih besedah tov. predsednika SPK mesta Celja je v preglednem poročilu tov. Fajgelj Rudolf, zadnji predsednik Legije koroških borcev v Celju, orisal namen in smisel »tega skromnega kotička, ki je utelešen v sklop bogatega celjskega muzeja NOB«. Poudaril je, da so koroški borci že leta 1918 in 1919 prisegli zvestobo Jugoslaviji na slovensko zastavo in slovenskemu narodu, a ne kralju, niti monarhiji. Celje z zaledjem je dalo za

zlom črnožolte monarhije kakor tudi pozneje v NOB ogromen prispevek. Iz skupine naprednih revolucionarnih mladincev-šolencev, delavcev in kmečkih fantov so se rekrutirale markantne osebnosti koroških borcev — kakor pozneje v NOB — in nam iz dobe prvih bojev za našo Koroško svetijo svetli liki pokojnih generala Maistra, nadporočnika Malgaja, aktivista in borca Srečka Puncerja in še mnogih drugih junakov. Med aktivnimi borci za svobodo našega ljudstva na Koroškem v dobi ob plebiscitu je bil tudi tov. Franc Leskošek, ki je bil prav tako organizator naših borb na Koroškem v letih 1941—1945. Ker se imenovani ni mogel udeležiti zaradi proslave 10-letnice II. zasedanja AVNOJ v Jajcu te celjske otvoritve koroškega muzeja, so mu udeleženci po-

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Pogled na svet

Vojaški tožilec Azemudeh, ki mu dr. Mohamed Mosadik odreka kompetenco, je v svoji obtožnici med 17 točkami rabil izraz »fanatični perzijski patriotizem«, proti kateremu da se je Mosadik pregrešil. Mosadik, sam velik fevdalni posestnik, se je pravzaprav boril proti interesom svojega razreda, vedoč, da se samo tako lahko izpodkoplje grabežljivi tuj kapital. Prvi »duhovnik« perzijskega feudalizma, šah Riza Pahlevi, lev pariških salonov, ki mu je po letu 1951 novi perzijski Kir pokazal vrata, trenutno uživa v maščevanju. Poročevalci svetovnih listov se ob Mosadikovem procesu ločujejo v dva tabora. Vsem, ki jim je pri srcu napredek človeštva, je bodla v oči beseda obtožnica, da je Mosadik kriv, ker se je opiral na materialistične in protivertikalne kroge. Ni nobenega dvoma! Minister Eden je še pred koncem procesa, ki se je začel 8. nov. t. l. poslal k Zahediju predlog o obnovi diplomatskih stikov, da bi Perziji ne razumeli napak, češ, saj ne gre za petrolej, gre le za stike! Dulles pa je odpisal Herberta Hooverja mlajšega, sina enega najbolj zagriženih reakcionarjev, da prouči možnosti za ponovno izkoriščanje perzijskega petroleja. Za petrolej torej gre.

Človek bi dejal z lordom Byronom: This age of cant, v stoletju hinavščine smo slej ko prej. Tisti, ki bi radi diktilali svetu, ne izbirajo sredstev, obenem si pa natikajo krinke pravičnosti in skrb za človeštvo. Tisti »fanatični patriotizem« je značilen. Fanatizem je vedno nekaj, kar raste iz notranje slabosti in kar rodi zavratno politiko »strupa in bodala«, nekaj, kar se je vedno držalo tudi fašističnih diplomatskih metod. Če danes Eden in Dulles te metode podpirata, je končno v skladu z njuno politiko sile, diktata in breznačelnega kompromisarstva.

Ko je Maurois zaključeval Zgodovino Anglije, se je vprašal, ali bo uspeh angleških kompromisov trajen, in citiral znano sentenco lorda Balfourja: »Bolje je storiti neumnost, ki jo že od nekdaj delajo, kot nekaj pametnega, česar ni še nikoli nihče storil.« S tem je hotel reči, da angleško politiko določajo »precedenčni slučaj«, bolj nagonška in tradicionalna modrost kakor pa načela in strogi razum. Maurois prikimavamo, saj sicer ne bi mogli razumeti, kako bi mogla ista angleška politika, ki je l. 1944 priznala rojstvo nove Jugoslavije, tržaško vprašanje reševati po receptu 8. oktobra. Staro diplomatsko opravilo »ultra posse nemo obligatur« (vsak se obveže samo za toliko, za kolikor se more) in »rebus sic stantibus« (ob nespremenjenih okoliščinah) pride v takih diplomatskih spletkah vedno prav. Diplomati so res večkrat podobni podganam, ki so predlagale, naj bi mački obesili zvonec na vrat. In ker so že spet pri tržaškem vprašanju, je prav, če se spomnimo na besede velikega poznavalca (pa tudi občudovalca) Italije Stendhala (Beylea), ki je v razmeroma obširnem uvodu nove »Opatinja iz Castra« zapisal: »Kdor hoče dobro spoznati zgodovino Italije, mora predvsem opustiti branje splošno priznanih pisateljev; nikjer namreč niso tako dobro poznali laž, nikjer je niso bolj plačevali.« Laška lažnivost je pri nas prisilovnica. In Stendhal menda res ni bil zastoj francoski konzul v Trstu. Ko to pišemo, se obetajo neke novosti na obzorju Trsta. Toda istočasno Italija proglašča ozemlje od Tržica do Trbiča za vojno področje. Da Monfalcone fino a Tarvisio! To je slovenska zemlja, kjer drži naš rod mejnike svojih dvanajst stoletij. Mi ne govorimo s »fanatičnim« patosom, ki je tako ljub staremu in novemu fašizmu. Po vseh ogleh so mazali Mussolinijeve besede, da je bolje en dan živeti kot lev kakor pa sto dni kot ovca. Za pametnega človeka pa je vseeno, ali ga požre lev ali sto miši, to je rekel že Voltaire. Mi hočemo živeti, če je to komu prav ali ne.

Pri tem je naše stališče prav tako naravno, kakor postavim, stališče Egipta, ki ga je nedavno opredelil Salef Salem: Mi se vežemo z vsemi, je rekel, z ZSSR in ZDA, toda če bi zaslišali, da nam pogodba s komerkoli spodbika našo neodvisnost, pogodbo odpovemo takoj brez ozira na posledice. Ali če hočete, tako je stališče Anglije do EOS. Times, ki že več kot 150 let predstavlja javno mnenje angleškega konzervativnega in puritanstva, jo imenuje nujno zlo. V nujno pa nobeden rad ne ugrizne, kar je odkrito povedal »Daily Express«. Povedal ni ničesar drugega kakor tisto, kar Francozi dobro vedo. Francoški parlament je komaj izšel iz sebe zaupnico Lanielu, ki se bo tako le odpravil na Bermude. Tam pa se bo gotovo videlo tisto, kar se vidi skozi široke špranje in razpoke vegaste ute, ki se imenuje evropska obrambna skupnost, jeclarska in premogovna skupnost, evropski varnostni pakt in politična oblika gospodarskega in vojaškega sodelovanja, o kateri je, postavim, v Haagu govoril sam Pella. Uto pa zadnje dni pretresa še veter, ki ga nosi sovjetska nota — osma po vrsti, a vse so na isto vižo — nota, ki sicer še vedno govori o petem partnerju na bermudskem razgovoru, a ne več kot pogovori, marveč le kot prvem predlogu, ki ga bo kremenjski mogotec ponudil namesto kruha in soli zaskrbljeni »kraljici« Evrope.

Trgovsko-gostinska zbornica za Celje-mesto o problemih trgovine in gostinstva

Sistem razdeljevanja blaga je v letih po osvoboditvi oviral trgovinsko dejavnost, ki je zato po svoji organizaciji in tehniki poslovanja zaostajala za splošnim razvojem drugih gospodarskih panog. Ta nujna gospodarska posledica pa se popravlja iz leta v leto, uspehi pa so postali prav letos najvidnejši, zahvaljujoč naporom in sodelovanju vseh, ki jim je poverjena skrb za napredek trgovine.

Pri ustanavljanju trgovskih prodajal se je predvsem gledalo na predmetje, kjer je z razliko od središča še sedaj pomanjkanje trgovin, posebno specializiranih. V glavnem so se ustanovljale trgovine z mešanim blagom in deloma prodajalne kruha, primanjkuje pa še trgovin z obutvijo, tekstilom in galanterijo. Potreba po takšnih trgovinah obstaja posebno v največjem delavskem naselju — v Gaberjih.

Specializacija trgovin tudi še ne zadovoljuje celotne potrošnje kljub temu, da se je stanje z ustanovitvijo industrijskih prodajal popravilo. Dovolj je prodajal z obutvijo (v centru) glede na potrebe in konkurenčnost, pogrešamo pa še modnih in konfekcijskih trgovin. V prihodnosti se le-te predvidevajo, vendar je ustanovitev odvisna od materialnih možnosti. Na območju mesta, brez priključenih občin je 51 grostističnih in maloprodajnih trgovskih podjetij, od teh 9 živilske stroke, 5 tekstilne, 7 obutvene in usnarske, 1 železninska, 1 veleblagovnica, 1 mlekarsko podjetje, 1 pekarsko podjetje in 26 podjetij raznih strok. Podjetja imajo skupno 132 poslovalnic, v katerih je zaposleno 1081 delavec in uslužbenec.

Strokovnost v trgovini je eno izmed vprašanj, ki še ni zadovoljivo rešeno. Že nekaj let se razpravlja o strokovnih izpitih za tiste del zaposlenega osebja, ki se je izučil pred osvoboditvijo, vendar doslej še ni izšla uredba, ki bi zadovoljivo rešila to vprašanje. Zato je tudi položaj trgovskega kadra z ozirom na kvalifikacijo in upravičenost materialnih prejemkov neopredeljen in čisto prehaja v nelogična nasprotja z ostalimi predpisi. Vse to povzroča, da trgovini primanjkuje kvalificiranega osebja, kar seveda znižuje njeno solidnost. Ker je obstajala nevarnost, da se bo število trgovsko solanji ljudi v trgovini znižalo, je letos število vajencev podvojeno, v uk pa so vzeti le učenci s štirimi razredi srednje šole, ki pa so morali opraviti še sprejemni izpit in preizkusno prakso.

Značilno izboljšanje v opremljenosti lokalov so trgovska podjetja dosegla s povišano amortizacijo in večjim vlaganjem kapitala v osnovna sredstva. Letos so bili opremljeni ali preurejeni lokalni ljudskega magazina, Jugovinila, Jadrana, Planike, Koloniala, Povrtnice, Usnja itd., nekaj pa jih je še v gradnji. Še večje so potrebe za naslednje leto.

PROMET IN FINANČNO POSLOVANJE

Promet trgovine se je v prvih desetih mesecih 1953 povečal za več kot 300 milijonov napram l. 1952. Do novembra letos je maloprodajna trgovska mreža ustvarila promet 2,775 milijonov, v istem času lani pa 2,419 milijonov. Ker je bila v začetku leta določena 1% na stopnja amortizacije, so bila trgovinam na razpolago za adaptacije in opremo sredstva preko 27 milijonov in še sredstva iz sklada za samostojno razpolago. Sredstva so bila deloma izkoriščena za ureditev in opremo lokalov, del neizkoriščenih sredstev pa bi bilo smotno naložiti na skupen račun, iz katerega bi se lahko finansirale večje investicije in vršilo medsebojno kreditiranje. Največje težave pri poslovanju se pojavljajo v zvezi s kreditno politiko banke. Od kreditnih sredstev namreč zavis ne le uspešen razvoj podjetij, predvsem je tudi na pravilni razdelitvi kreditnih kvot zainteresiran sleherni potrošnik. Če podjetje živi z nezadostnimi krediti, potem ni govora o pestrosti blaga, o dobri kvaliteti in nizkih cenah. Zal, je praksa pokazala, da je izbira blaga v celjskih trgovinah zelo slaba napram ostalim krajem v republiki. Če mora n. pr. ljudski magazin jemati blago v komisijko prodajo in sklepati o nadaljnjem obstoju celega nadstropja, je to zadosten dokaz, da v kreditiranju

V tej Evropi pa vedno bolj grozeče zaslanja horizont vprašanje okupirane Nemčije, ki je v osmih letih kljub reparacijam in demontažam dosegla večjo gospodarsko potenco, kakor jo je imela l. 1938, ko je polnila skladišča za pohod po planetu, Nemčije, ki ima danes najboljšo valuto na svetu, Nemčije, ki je — ne kliči vraga, da zares ne pride! — dosega tudi neko politično enotnost na liniji najbolj antipatične demokracije — oči dr. Adenauerja. No, mi verujemo v moč Evrope. Vihar je to evropsko drevo zelo pretresel, a moč njegovi korenini se je v boju s fašizmom še očitneje pokazala. In tako bo Evropa tudi na Bermudih pokazala — ni dvoma — svojo vrednost za človeštvo! In svojo zrelost! Ne ve se pa, če se bo izrekla tako, kakor pravi Shakespeare v svojem Richardu II: God save the King although I be not he! (Bog ohrani kralja, čeprav I to nisem jaz). Se nekam preveč obotavlja. Rada bi obdržala svoje »nabade in navadice«.

T. O.

nekaj ni v redu. Na dnevnem redu so kritike podjetij napram banki, da ne oskrbi dovolj sredstev, da se ne bori itd., potrošnik pa kritizira trgovino zaradi slabe izbire. Kje leži krivda je težko ugotoviti, ker bi za takšno ugotovitev bilo potrebno imeti vpogled v kreditiranje v republiškem merilu.

Zbornica je zahtevo po širšem vpogledu že zahtevala, vendar doslej tej zahtevi še ni ugodeno.

CENE IN GOSPODARSKI KRIMINAL

V pogledu cen lahko trdimo, da je tržišče samo precej izenačilo neutemeljene razlike, ki so do nedavnega še obstajale. Znižanje cen tekstila je brez dvoma povzročilo nekaj težav, predvsem pri določenih vrstah blaga, katerega so trgovine prodajale ceneje, kot pa je to blago izdajala industrija. Zato so bili potrebni popravki, kar pa je povzročilo med potrošniki upravičene komentarje. Vendar bi bilo napačno pripisovati krivdo zato trgovini, ki ni ničesar grešila, krivda leži v tem, da je bila uredba premalo obrazložena, ukrepi za njeno realizacijo pa tugi in administrativni. To je le en primer, ki pa dokazuje, da so pogoste kritike o gospodarskem kriminalu v trgovini upravičene za lase. Ni naš namen zagovarjati škodljive pojave v trgovini, ki nedvomno obstajajo, vendar pa je gospodarski kriminal mogoč tudi na drugih področjih gospodarstva še v večji meri, vendar je potrošniku skrit. Trgovina je po svoji vlogi najbližja potrošniku in se vsak škodljiv pojav kaj hitro zasledi. Od tod izvirajo zatrevanja, da trgovina visoko zasluži, če pa bi avtorji takšnih trditve pogledali bilance, ki so na razpolago, pa bi gotovo ne našli potrebne argumentacije.

DECENTRALIZACIJA TRGOVSKE MREŽE

Splošen gospodarski napredek, ki se odraža tudi v trgovinski stroki, je ustvaril pogoje, s katerimi se bodo obkrožila podjetja, ki združujejo pod svojim okriljem vrsto obratov, razbila na svoje enote — poslovalnice. Takšen ukrep je upravičen zaradi konkurenčnosti, večje samostojnosti in poslovanju in predvsem zaradi boljšega nastopa napram potrošniku. Mestni zbor in Svet proizvajalcev sta sklenila decentralizirati podjetja Potrošnik, Specerijo in Klavnico, ustanovilo pa se bo novo grostistično podjetje z živil. Reorganizacija bo izvedena 1. januarja 1954, do takrat pa bodo morali biti ustvarjeni vsi pogoji za nemoteno poslovanje. Težave pri izvajanju decentralizacije nastajajo zaradi razdelitve strokovnega kadra, prenosa osnovnih in obratnih sredstev. V tej zvezi bo zelo važno, da bodo bodočji trgovski obrati dobili dovolj kreditov, da bi mogli izpolniti svoje zaloge in izmenjati strukturo blaga. Ker je pričakovati, da bo obračanje zaloga manjše kot doslej, je ta zahteva še bolj podana. Bodoča ureditev zahteva knjigovodstvo in vsakem obratu, seveda ponostavljeno. Zbornica bo za bodoče knjigovodje priredila tečaj in nastavila knjigovodno-inštruktorsko, ki bo učil knjigovodje tehnike dela. S tem se stroški ne bi povečali.

(Dalje prihodnjic)

(Nadaljevanje s 1. strani)

Koroški borci so odpri v Muzeju NOB svoj oddelek

slali brzojavne pozdrave. Tov. Fajgelj je v nadaljnjih izjavah opisal okoliščine, v katerih so požrtvovalni borci zbirali gradivo za ta kotiček. To je bila že četrta zbirka, ena je bila uničena že v stari Jugoslaviji, druga pa med nemško okupacijo. Zal je bila prav lepa in dragocena zbirka, le nekoliko manjša, izgubljena že po osvoboditvi 1945. Za to današnjo zbirko so pokazali mnoge nesebične prizadevnosti tovariši koroški borci, ki jim gre priznanje za njih požrtvovalnost. Končno je tov. predsednik še poudaril, naj bo celjski primer zbirke, kakor je sicer skromen, vzgled ostalim borcem v vsej Sloveniji, ki naj pristopijo k zbiranju redkih in dragocenih dokumentov iz slavnih, toda za naš narod na Koroškem usodnih dni slovenske zgodovine.

Po pozdravnih izjavah je predaval o bojih za Koroško tov. Lojze Udé, načelnik instituta za narodnostna vprašanja ljubljanske univerze. Navzoči so sledili z velikim zanimanjem nekoliko daljšemu, a zanimivemu predavanju, v katerem je predavatelj predstavil borce za svobodo Koroške in Stajerske ob razpadu Avstro-Ogrske kot progresivne revolucionarje, ki zaslužijo našo pozitivno oceno.

Sledil je ogled muzeja samega. Strokovno sta tolmačila razstavo ravnatelj muzeja tov. Anton Stupica in tov. Terčak Stane. V dveh manjših in dveh večjih vitrinah je zbrano precej materiala. Tam vidimo lep album s številnimi, izbranimi slikami oziroma fotografijami. V vitrinah so skoraj vse številke »Slovenskega Korotana«, ki je takrat izhajal na Koroškem, razni mali, na videz neznači, a za nas že važni dokumenti iz bojev na Koroškem, knjige, rekočke, nekatere celo edini primerki te vrste, »Spomenice«, ki so si jo borci

Celje v očeh komunalca

Zdi se, da je prišel čas, ko je treba spregovoriti nekaj besed v zvezi s komunalno politiko našega mesta in pojasniti nekoliko stvari, ki so za pravilno razumevanje nekaterih stvari potrebne.

Ne gre tu za »probleme«, temveč za dejstva, ki nas silijo, da vsi po vrsti spremenimo odnos do našega mesta, ki zelo hitro spreminja svojo vnanjo in notranjo podobo.

Za kaj konkretno gre? Brez dvoma v prvi vrsti za to, da naše mesto hitro izgublja provincialni značaj ter se uvršča med zelo pomembna industrijska in prometna središča naše dežele.

Čisti provincializem z vsemi prilastki idiličnega miru in lagodnega življenja se s hitrimi koraki umika ostrumu ritmu modernega mesta, ki diha in živi polnih 24 ur na dan.

Tu gre predvsem za ono veliko dogajanje v naši domovini, ki je bilo spočeto z našo revolucijo in ki vzporedno z izpremembami vidne zunanje podobe naših naselij izpreminja tudi način našega življenja. To pa nas postavlja pred nove naloge in prav je, da si jih ogledamo.

Ne bilo bi prav govoriti o »zapuščenosti«, ki smo jo prevzeli z nekim omalovaževanjem oziroma da bi ta imaginarni pojem uporabljali kot nekako opravičilo za nekaj, kar bi lahko bilo, a še ni storjeno. Res je, da za takratno Celje ni bilo treba mnogo, to pa iz enostavnega razloga, ker so se takratne potrebe bistveno razlikovale od današnjih in da takratnih pogojev ni mogoče primerjati z današnjimi.

Najjasneje nam to pove razvojna stopnja, ki smo jo dosegli s splošno elektrifikacijo.

V Celju smo se tako rekoč čez noč, ne da bi se tega konkretno zavedali, znašli v nezavidljivem položaju, da najbrž še dolgo ne bomo deležni vseh ugodnosti, ki nam jih nudi elektrifikacija, kljub temu, da smo si tako rekoč »zamrežili« z električnim omrežjem.

Razlog za to je kaj enostaven. Iz poročila »Tehniške izpostave« obrata Elektro-Celje posnemamo nekaj zanimivih ugotovitev. Predvsem to, da je bilo visokonapetostno kabelsko omrežje, iz katerega se še danes napaja središče mesta, zgrajeno leta 1913. Razne takrat zgrajene transformatorske postaje so se

sicer postopoma dopolnjevale z močnejšimi napravami, tako da je nazivna moč teh transformatorskih postaj danes že za 4,5-krat preokoračena. Da dovodno omrežje iz leta 1913 pod takimi pogoji ne more služiti današnjim bistveno povečanim potrebam, je več ali manj jasno.

Predelava tega krožnega kablovoda na potrebno zmogljivost bi terjala 54 milijonov 540 tisoč dinarjev, s čimer bi odstranili samo nevšečnosti v zvezi s padcem napetosti po mestu. Te so najbolj občutne v času večernih in jutranjih konic, ko nam to električno sonce večkrat neljubo in za dalj časa mrkne.

Toda to je samo ena stran medalje. Elektrifikacija okrog nas in potrebe po električni energiji v mestu samem ter v industriji so napredovale do tolikšne mere, da je za vzpostavitev normalnega stanja, ki bi jamčilo nemoten razvoj mesta in okolici, v tej smeri za bodočih 10 let potrebno investirati v letu 1954 in 1955 skupno 226.000.000 din. V nasprotnem primeru bo šla elektrifikacija dejansko mimo nas. To se z drugimi besedami pravi, da smo veliko zamudili in da ne gremo v korak s splošnim razvojem. To v precejšnji meri preseneča, posebno ker je skoraj nemogoče mobilizirati tolikšna sredstva v tako kratkem roku, stanja pa, do kakršnega bi lahko zaradi tega prišli čez leto ali dve, ne smemo pričakati križem rok, niti ga reševati polovičarsko.

Toda iz zagate je treba, MLO bo moral v svojem družbenem planu brez-pogojno rezervirati za to potrebna sredstva, oziroma bo moral dobiti pravico do primerne participacije na zveznih dohodkih. V nasprotnem primeru bomo ostali za vselej na repu — to pa se z drugimi besedami pravi, da bi neupravičeno zavrlj gospodarski in politični razvoj mesta.

Drugo važno vprašanje je teritorialna razširitev ožjega področja mesta. Idilično »belo Celje«, ki je za svoje čase segalo od kapucinskega mostu do mostu pri »DES« v smeri sever—jug ter od voglajnskega mostu na vzhodu do bivše Stigerjeve vile na zahodu, se je brez ozira na priključeno bivšo redko naseljeno okoliško občino stvarno razširilo za kar simpatično število kvadratnih kilometrov.

(Dalje prihodnjic)

Položaj, dne 28. XI. 1953

Morda bo že nekoliko pozno, če šele sedaj pišem o nedavnih volitvah, vendar pa se mi zdi, da tega za naše narode tako važnega dogodka le ne moremo kar tako pustiti ob strani. V skladu z določili ustavnega zakona smo tokrat volili svoje najvišje predstavnike na najbolj demokratični podlagi, pripadniki JLA pa smo pri teh volitvah glasovali za kandidate iz domačih okrajev, ki so jih na zborih volivcev postavili volivci.

Kljub temu, da nam ni bilo omogočeno neposredno sodelovati pri izbiri kandidatov, pa smo po časopisu in drugih sredstvih kar dobro spremljali ves njihov potek. Razen tega pa je precejšen del našega političnega dela v edinicah bil določen za pojasnjevanje nalog bodoče skupščine, ki so jih nazkazali državni in partijski voditelji, razpravljali smo o vlogi posameznih zborov, precej diskutirali pa je bilo okoli vprašanja enakopravnosti narodov pri

zvezni skupščini, ki je tudi z ustavnim zakonom zajamčena. Seveda smo pri teh razpravah govorili tudi o naši zunanji politiki, o gospodarstvu naše države, o nalogah v kmetijstvu itd., skratka o vseh stvareh, ki jih bo morala bodoča skupščina reševati. Za vse to so naši borci v edinicah pokazali dovolj zanimanja, odraz takega načina dela pa se je pokazal na sam dan volitev.

Prostor, v katerem je bilo volišče za našo enoto, smo že na večer pred volitvami okrasili z venci, parolami, slikami naših voditeljev in zastavami. Moram reči, da so se pri tem kar dobro izkazali fantje, doma iz Celja in okolice.

Na sam dan volitev, ki je bil za nas praznik, pa so se začeli voljaki zbirati pred voliščem že okrog 5 ure jutraj. Prihajali so v skupinah s harmoniko in zastavami na čelu, ob petju borbenih in partizanskih pesmi, ki so se razlegale po primorskih vaseh. Posamezne enote so si med seboj napovedale tekmovalstvo v volilni udeležbi. Večina volivcev je svojo dolžnost izvršila že v jutranjih urah, že pred 12. uro pa smo zaključili s 100% glasovanjem.

Pro radijskih sprejemnikov pa smo spremljali tudi volitve v domačih krajih. Vsak izmed nas si je želel, da bi v njegovem kraju tako kot v naši edinici volitve zaključili že dopoldne. Najbolj napeto pa je bilo pričakovanje, kateri kandidati bodo izvoljeni, posebno tam, kjer jih je bilo več. Konjičani smo upali, da bomo dobili poslanca za našo volilno enoto iz Konjic, toda če nekaj dni smo zvedeli, da nas bo v republiški skupščini še nadalje zastopala tovarišica Nina iz Zreč, ki ji sprito njenega doseganja dela prav tako lahko zaupamo. Tiste, ki smo zaposleni v podjetjih, nas zanima tudi, kdo je bil izvoljen v okrajne zore proizvajalcev. Zato smo že večkrat pisali podjetjem in sindikalnim podružnicam, toda le malo od nas jih je prejelo odgovore. Mislim, da bi odgovorni funkcionarji lahko imeli nekoliko več skrbi za svoje tovariše, ki so sprito potreb morali zamejnati delo pri strojih za vojaško suknjo in puško ter stopiti na branik naše domovine.

Vsem bralcem Savinjskega vestnika pošiljamo tovariške vojaške pozdrave.

Vodnik Langerholc Vinko.

Slikarska razstava

članov likovne sekcije SKUD »France Prešeren« v dvorani Mestne hrastnice na Titovem trgu bo ob 10. decembra odprta — Zrebanje vstopnic — Nagrade slike!

Albin Podjavorek

Ob uprizoritvi v Mestnem gledališču, ki bi jo morali videti vsi naši ljudje

V sredo je bila v celjskem mestnem gledališču premiera Kulundžičeve drame »Slepici«.

Redkokdaj imamo priliko videti tako močno in socialistični stvarnosti tako odgovarjajočo dramo, kot nam jo tokrat posreduje Mestno gledališče v Celju. Kulundžič je v tem svojem delu posegel globoko v problematiko iz današnje stvarnosti in to se mu je posrečilo s tako prepričljivostjo, kot jo lahko zasledimo le pri malem številu piscev dramskih tekstov. Morda bodo nekateri pomislili, češ, že zopet aktivistična igra sovjetskega kova. No, takšnega vzora se je Kulundžič nadelel izgnil. Dvomim, če smo kdaj v Celju imeli priliko videti odsko delo, ki bi bilo zgrajeno s tolikšno umetniško rutiniranim peresom in ki bi bilo naši stvarnosti tako zelo blizu.

Drama obravnava srečanje emigranta povratnika z najproslulejšimi tipi in nasprotniki današnje družbene stvarnosti, katerih dolgoletna žrtve je bila njegova žena. Povratnik je vso to podlogo gnolob »stebrov« preteklega časa mogel spoznati edinole tako, ker je iz usodnih okoliščin moral biti za svojo okolico slep. Pisatelj zaključil svoje delo s srečnim koncem za ljubeči se zakonski par in s kaznijo za nemoralne in izkoriščevalske tipe. Vse to pa je podano tako, da človek nima niti za trenutke vtisa o kakšnihkoli vsiljivosti in tendenčnosti. Skratka, to je gledališko delo, ki bi ga moralo videti kar največ naših delovnih ljudi.

Te vrstice pišem iz nekaterih razlogov. Pri blagajni Mestnega gledališča sem zvedel, da je poleg abonmajskih predstav prodano le malo vstopnic. Včasih so se sindikalne podružnice izgovarjale (kadar so v resnici bile malomarne v skrbi za razvoj kulture pri delavstvu), češ delavstvo ne zanimajo odsko dela, ki jim niso blizu. Dajte nam naša dela iz naše stvarnosti. Tokrat bi bili taki izgovori dokaj jalovi in brezpredmetni. Prepričan sem, da bo umetniški svet Mestnega gledališča v bodoče upošteval tako javno mnenje, če bo videl in spoznal kaj je našim ljudem všeč in česa si želijo. Letošnji repertoar je dovolj bogat in pester, da bi tak kriterij lahko prišel do odločilnega izraza. Nemogoče pa bo seveda kdaj koli govoriti o napredku in rasti kulturnega nivoa najširših množic, dokler med vodstvi osnovnih političnih in družbenih organizacij vlada taka nezainteresiranost za gledališče.

Tokrat je dana prilika vsem, ki imajo to dolžnost, da skrbijo in delajo na tem, da bi delavstvo čim bolj približali naši socialistični kulturi (kakšna naj bi drugače bila), da pokažejo kako svojo vlogo tudi izvršujejo. Najprej pa bodo morali seveda sami popeljati odnos do kulturnega življenja.

V soboto smo na zaključenih predstavah ljubljanskih gostov imeli priliko videti lep del takih, ki drugače ne hodijo v gledališče. To so bili naši politični delavci s terenov, predstavniki podjetij, upravnih odborov in delavskih svetov, to se pravi tisti, ki jim ne sme biti vseeno kakšen naj bo kulturni razvoj delovnega človeka. Nimam namena kritizirati, da organizacija zaključene predstave ni bila pravilna. Motijo se tisti, ki mislijo, da bi samo tisti, ki redno hodijo v gledališče smeli na take predstave. Tudi med temi je veliko

število ljudi, ki jim je kaj malo mar do socialistične kulture. Če torej MLO organizira in finansira eventuelni primanjkljaj sprčo tako velikih ansamblov, potem imajo politične organizacije tudi pravico vabiti na take prireditve ljudi, ki to zaslužijo. Govoriti mislim samo o tem, česar mi dobro misleči sodržavljeni ne bodo oporekali.

V Celju smo že imeli zaključeno predstavo. Tudi tokrat so bili povabljeni predvsem tisti, ki so bili povabil vredni (takih je bilo še več, toda prostora je bilo premalo). Toda vprašamo se, koliko novih rednih obiskovalcev so te prireditve Mestnemu gledališču prinesle. Mislim, če bi vsi tisti, ki ob takih prilikah ne odklonijo vstopnic za gledališče, ne odklonili vstopnic tudi drugače, bi imelo Mestno gledališče najmanj 1 abonmajsko predstavo več. Tudi na to bi morali v bodoče misliti, da nebi k takim zaključenim predstavam povabili takih, ki hodijo a priori samo na zaključene predstave. Če je bilo v pretekli družbi veliko takih, ki so hodili v gledališče bolj zaradi tega; ker drugi niso mogli in manj zaradi umetniškega užitka, pa temu pravimo malomeščanska ambicija, potem je pri slednjih (mislim na obiskovalce zgolj zaključenih predstav) menda primeren isti izraz. Čemu bi v socialistični državi delili gledališko publiko na dva dela.

Koncert godalnega orkestra SKUD »Ivan Cankar«

V počastitev smrti Ivana Cankarja bo dal orkester v petek, 11. decembra 1953 svoj drugi letošnji koncert. Vodstvo orkestra je za ta koncert izbralo večinoma slovenske skladbe. Uvodoma bo orkester izvajal melodiozno »Serenado« okoliškega rojaka dr. Benjamina Ipavca. Zdravnik dr. B. Ipavec (1829—1908) je po rodu iz Šentjurja pri Celju in se je že v mladosti ukvarjal z glasbo, v kateri se je vse življenje izpopolnjeval. Izdal je več zbirsk samospevov in razne klavirske skladbe. Znana je njegova opereta »Tičnik«, a tudi njegova opera »Teharski plemiči« je pomemben člen v razvoju naše operne literature.

PREŠERNOVCI — CLANI LIKOVNE SEKCIJE RAZSTAVLJAJO

Sicer so prireditelji z lepimi vabili mnoge povabili k otvoritvi svoje razstave slik, ki je bila dne 29. novembra ob 10. uri v dvorani Mestne hranilnice v Celju, prišli pa so — kakor je z obiskom kulturnih prireditev v Celju že nekaj običaj — redki. Ob navzočnosti gostov, predstavnikov javnih in političnih forumov ter kulturnih delavcev mesta Celja, je otvoril razstavo predsednik SKUD France Prešeren tov. Janko Hočevar, na kar so si ob primernem tolmačenju prisotnih slikarjev-amaterjev udeleženci razstave ogledovali posamezne slike. Razstavljajo akad. kipar Cesar Ciril, dalje Držek Avgust, akad. slikarja Lorenčak Darinka in Milan, Podjed Vinko, Pristovšek Vera, Štuka Ljubica, akad. slikar Štuka Cvetko, Vudler Branko in Zdošek Marjan. Razstavljenih je 47 del, jedkanice, akvareli, olja, rdeča kreda, pasteli. Razstava bo trajala do 10. t. m. Vredno si jo je ogledati. Strokovno poročilo bomo objavili v prihodnji številki.

A. P.

Dr. Lešničar Janko:

Modernizacija infekcijskega oddelka celjske bolnice je nujna!

V letnem poročilu o delu infekcijskega oddelka celjske bolnišnice v letu 1952 so opisane velike pomanjkljivosti oddelka, ki kriče po nagli odstranitvi, predno bi nastopile usodne posledice.

Večina oddelkov celjske bolnišnice se je v povojnih letih modernizirala. Ti oddelki so pridobili nove, odgovarjajoče prostore in se tehnično izpopolnili. Otvarjali so se tudi novi oddelki, skratka razvoj bolnice je sledil zahtevam sodobne medicinske znanosti. Celjska bolnica se je dvignila v prvorazredno zdravstveno ustanovo. Medtem se ustroj infekcijskega oddelka ni v ničemer bistveno spremenil od leta 1905, čeprav so se naloge tega oddelka od tedaj do danes podesetorile, posebno v zadnjem desetletju. Infekcijski oddelki je moral sprejemati v zdravljenje in izolacijo obolenja, ki so jih do nedavna obravnavale interna medicina, pediatrija, neurologija in druge veje medicine, bodisi zato, ker se ni popreje vedelo, da povzročajo ta obolenja kužne klice, bodisi zato, ker so se odkrile nove diagnostične metode, ki so potrdile infekcijski karakter obolenja. Razen tega je oddelki moral pričeti s sprejemi bolnikov z obolenji, ki jih v preteklih letih ni bilo na našem teritoriju ali pa so se pojavljala v neznatnem številu. Mnogo obolenj, za katere je že dolgo poznan infekcijski značaj, pa še danes zmanj trka na naša vrata, ker jih zaradi slabih razmer na oddelku ni mogoče sprejemati v zdravljenje, čeprav to narekuje odkritje sodobnih zdravil za njih zdravljenje.

Napredek nauka o širjenju infekcijskih bolezni, nove diagnostične metode in odkritja novih sredstev za zdravlje-

nje infekcijskih bolezni so postavili pred naš infekcijski oddelki naloge, ki jih že zdavnaj ni več kos zadovoljivo reševati.

Gradnja in izpopolnjevanje celjske bolnišnice do neke mere opravičuje za postavljanje infekcijskega oddelka. Neznosne razmere, v katerih je se znašel oddelki sredi leta 1953 zaradi navala bolnikov z novimi obolenji, ki so bila na teritoriju, ki pošilja bolnike na infekcijski oddelki celjske bolnice doslej skoraj nepoznana, so privedle upravni in gradbeni odbor celjske bolnice sredi oktobra letošnjega leta do odločitve, da uporabi velik del svojih finančnih sredstev v letu 1954 za preizidavo in povečanje infekcijskega oddelka, tako da bo le-ta zmogel sprejemati, zadovoljivo zdraviti in preprečevati hitne infekcije še nekaj nadaljnjih let, to je do zgraditve novega, sodobnim načelom odgovarjajočega oddelka.

To utemeljujemo z naslednjim: Infekcijski oddelki je grajen po tipu internega oddelka, kjer je mogoče vsak hip uporabiti vse postelje. Večina sob ima 3 do 5 postelj, le štiri sobe so enoposteljne, tako da je 76 postelj nameščenih v 16 sobah. Ureditev infekcijskega oddelka pa terja bistveno drugo notranjo ureditev kakor jo ima katerikoli drug bolniški oddelki. Zdravljenje tovrstnih bolnikov v bolnici zasluje še drug namen, namreč izolacijo kužnih bolnikov, da se tako prepreči širjenje obolenj na terenu. Jasno je torej, da mora tudi notranja ureditev oddelka nuditi vsa jamstva, da se obolenja ne širijo po oddelku, da torej ne pride do hitrih infekcij, da bolniki z enim infekcijskim obolenjem ne obolijo še za

Razumljivo je, da so ob gostovanjih zaključene predstave potrebne, da so povabila, če je družba kreditirala primanjkljaj, tudi potrebna, toda med obiskovalci gledališča je dovolj takih (saj je tudi v nedeljo bilo veliko takih), ki imajo vse pogoje za tako povabilo. Oni drugi pa naj se najprej navadijo redno obiskovati gledališče.

Teh vrstic ne pišem s posebnim veselijem. Ko so celjski kolektivi žrtvovali težke vsote za zgraditev nove gledališke hiše, smo si obetali, da bo v njem prišlo zanimanje za kulturno življenje najširših množic bolj do izraza. Brez dvoma bi delavci ob primerni agitaciji (če sploh kje opozarjajo na gledališke predstave) radi prišli v gledališče, prebili bi led in postali redni obiskovalci. Če torej naše politične organizacije ne bodo povečale svojega dela na tem polju, bo zmanj tudi njihova borba proti primitivizmu, misticizmu in nazadnjaštvu. Čemu neki smo potem gradili novo stavbo, če ne za delovne ljudi? Politične organizacije so potem same krive ugotovitve, ki se sem in tja slišijo, da se po foyeru mestnega gledališča spreha veliko senc iz preteklosti. Gledališče ni bilo zgrajeno zaradi tega, da bi se postavljali z najlepšo gledališko hišo v Sloveniji, temveč v rast in napredek kulture našega delovnega človeka.

J. K.

Razgovori o knjigah

Nič manj kulturnega bogastva ni v knjigah, kot nam ga nudijo filmi, gledališče, koncerti, slikarstvo in kiparstvo. Mnogi vneti čitatelji umetniško vrednih knjig se tega prav dobro zavedajo. Večino prostega časa prežive zlasti pozimi ob dobri knjigi. Knjiga jih vodi v preteklosti in v daljne dežele, knjiga jim odpira pogled v razvoj in zakonitosti življenja, ki se razvršča v nepreštetih in različnih, dogodkih in slučajih. V knjigah iščejo ljudje in najdejo odgovore na mnoga vprašanja, lastne težnje in borbe. Ob knjigah pozabljamo vsaj začasno na svoje težave in nezgode, trpljenje. Ob knjigi nam rasto novi upi in se krepki naš veder pogled na svet. Knjiga daje človeku znanje in plemenitost čustvovanja, če je res dobra knjiga.

Naše knjižnice so zlasti v zimskih mesecih polne odjemalcev. Vsakdo išče

Uradna konferenca prosvetnih delavcev šoštanjskega okraja

Prejšnjo soboto je bila v Šoštancu uradna konferenca prosvetnih delavcev šoštanjskega okraja. Dopoldne sta podala svoje referate oba prosvetna inšpektorja osnovnih šol in nižjih gimnazij. Poročili sta bili precej obširni in sta pokazali pravo sliko stanja šolstva v okraju in na sploh. Razgovor o obeh referatih se ni razvijal tako, kakor bi bilo želeli, zato bi bilo morda dobro, da bi v bodoče dobili učitelji teden prej vsaj glavne točke referatov, da bi se tako lahko na diskusijo temeljito pripravili. Dopoldanskemu uradnemu delu je prisostvoval tudi predsednik okraja tov. Ulrih.

Popoldne pa se je učiteljsko povrnico zbralo, da posluša odgovore tovariša Borisa Ziherla, ki so mu jih stali tovariši iz učiteljskih vrst. V svojih odgovorih se je dalj časa zadržal predvsem o vzgojni politiki in liku socialističnega vzgojitelja, o družbenem samoupravljanju v šolah in podobnem. Na koncu je učiteljsko obrazložil tudi stanje tržaškega vprašanja v obdobju zadnjih desetih dni.

O delu SKUD „Oton Župančič“ na učiteljsku v Celju

MKUD Oton Župančič na učiteljsku v Celju si je na svojem običnem zboru dne 22. oktobra 1953 postavil vrsto nalog, h katerih izvedbi polagoma pristopa. Sklenili so poživiti delo dramskega in lutkovnega krožka, folklorne skupine in literarne sekcije. Prvi sestanek je bil dne 5. novembra, predaval je prof. Svarc Ivo o temi »Vprašanje materialističnega svetovnega nazora«. Prihodnji sestanek bo 3. decembra 1953, predaval bo kandidat IV. letnika tov. Farič Franc »O pionirski organizaciji«.

Velik interes so pokazali za mednarodni jezik esperanto in so osnovali tudi esperantski krožek. Esperantskega jezika se uči 33 mladincev v krožku, ki ga vodi učiteljica tov. Milnar Vera. Drugi so pokazali zanimanje za stenografijo in se je tak krožek osnoval v okviru tečajev LU v Celju. Stenografije se uči v začetnem tečaju 18 dijakov. Posebno navdušenje pa so pokazali mladinci za tamburaški zbor, v katerega se je prijavilo 32 dijakov in di-

knjige po katalogu, vprašuje o primerenih knjigah svoje sosedo, se o tem pogovarja s knjižničarko in je vesel, ko dobi knjigo, ki piše o tem, kar ravno on želi, kar njega najbolj zanima. Večkrat pa je njegov trud zaman. Ko doma lista prejeto knjigo, ga le-ta ne zadovoljuje. Morda ni izbral prave knjige, morda knjige ne umeva, morda si opisov v knjigi pravilno ne tolmači, ker mu še nihče ni utrl poti za umevanje ali doživljanje njene vsebine.

Uprava Centralne ljudske knjižnice v Celju se zaveda navedenih in drugih težav bralcev pri izbiri knjig in čitanju. Ve tudi, da ostaja zaradi tega mnogo lepota v knjigah nedojetih in nedožitih, marsikatera misel in opis od bralca preveč oddaljen. Vsem svojim bralcem in ljubiteljem lepih knjig želi glede tega pomagati. Izboljševati in olajšati jim želi pot do kulturnega življenja ob knjigi. Bralce želi seznanjati s pomenom, vsebino, lepoto knjig ter njihovim idejnim in znanstvenim bogastvom.

V čitateljih naj dozore tudi prava, vredna stališča za ocenjevanje knjig. Vse to bo uprava Centralne ljudske knjižnice omogočala čitateljem z »Razgovori o knjigah«, ki jih bo prirejala tekom letošnje zime s sodelovanjem Ljudske univerze v Celju. Razgovori o knjigah se bodo vršili v čitalnici Centralne ljudske knjižnice tedensko enkrat ob 7. uri zvečer. Vsi, ki želite o knjigah, pisateljih in pesnikih, vsebinah romanov in povesti kaj več vedeti in se o tem prijetno razgovoriti ste vljudno vabljeni. Vstopnine ni, pač pa je dobrodošla pripravljenost udeležencev za sodelovanje z vprašanji, mnenji in vzpodbudami.

PRVI »RAZGOVOR O KNJIGAH«

bo v sredo, dne 9. decembra ob 19. uri v čitalnici Centralne ljudske knjižnice v Celju. Vodi ga bo prof. Alojzij Bolhar. V prvem delu večera bo prof. Alojzij Bolhar pripovedoval o Jurčičevih in Tavčarjevih povestih. Nato bo nevezan razgovor o teh in drugih knjigah. Vsi, ki želite preživeti lep večer ob razgovorih o knjigah vljudno vabljeni. Siv.

jakinj. Za tamburaške instrumente, ki so naročeni v Zagrebu, so prispevali lep dar 20.000 din MOLP v Celju in 10.000 din MKLMS v Celju. Mentorstvo nad novo osnovanim tamburaškim zborom MKUD »Oton Župančič« našega učiteljskega pa je prevzel tamburaški zbor SKUD »France Prešeren« pod vodstvom tov. Janka Hočevarja, ki nudi našim mladincem vso moralno in materialno pomoč. Preteklo sredo, dne 18. novembra so priredili tamburaški-Prešernovci mladini na učiteljsku odlični tamburaški koncert, ki je mlade poslušalce, ki so napolnili dvorano na učiteljsku, nadvse navdušil. Spored je izpolnilo 10 bogatih točk, v katerih sta prišla rutina in umetniško hotenje nastopajočih do polnega izraza. Koncert pa je bil bolj od vsake besede plemenita pobuda naši mladini, da bo prosti čas svoje lepe mladosti posvetila koristnemu delu za svojo samoizobrazbo tudi na tem hvaležnem področju.

A. P.

drugim. Notranja ureditev oddelka mora omogočati strogo delitev na več pododdelkov, ki so med seboj strogo ločeni po prostoru in po osebju, ki neguje bolnike. V vsakem pododdelku so nameščeni bolniki z enakim načinom okužbe, bolniki z različnimi obolenji v pododdelkih pa so med seboj ločeni z razmestitvijo v različnih sobah. Primeri naj osvetlijo gornje stavke.

Grupa črevesnih obolenj (trebušni legar, griža, driske po zastrupitvi z okuženo hrano) zahteva svoj pododdelek. Prenos povzročiteljev teh obolenj se izvrši z izmečki bolnikov. Za preprečevanje hišnih infekcij med bolniki obstoji drug način, kakor v pododdelku za obolenja, ki se širijo s kapljicno infekcijo, kjer se prenaša povzročitelj skoraj izključno s kapljicami, ki jih izkašlja bolnik, ki boluje za škrlatinko ali davico in kjer bolnikov fekalije (uš, klopi), obstoji pa nevarnost, da se okužijo in obole za katerim izmed obolenj, ki so trenutno na oddelku in se prenašajo. Ta obolenja zahtevajo svoj pododdelek. Naslednjo grupo bolnikov, ki terja poseben pododdelek predstavljajo bolniki, ki širijo povzročitelja s kapljicami in fekalijami. Ti bolniki so se v letu 1953 posebno pomnožili, to so bolniki z otroško ohromelostjo. Drugo tovrstno obolenje je infekcijska zlatenica, ki se še vedno zdravi na internem oddelku in daje tako široke možnosti za širjenje na tem oddelku. Jasno je, da je

za take bolnike potreben strogo ločen pododdelek s svojevrstnim načinom preprečevanja širjenja infekcije po oddelku na druge bolnike in izven bolnice.

Obolenje v grupi posebno kužnih infekcij, za katero ni zakonitega predpisa zdravljenja in izolacije v bolnici, je oslovski kašelj, ki zmanj trka na vrata naše bolnice. Sodobno zdravljenje z antibiotiki zahteva zdravljenje v bolnici, kar bi občutno zmanjšalo smrtnost in invalidnost po tej bolezni, na terenu pa zajelo njeno širjenje. Ta grupa terja seveda zopet svoj pododdelek, ki mora biti strogo ločen od ostalih.

Notranji ustroj infekcijskega oddelka mora torej imeti pododdelke, ki omogočajo namestitve različnih obolenj ločeno po sobah. Ta nepopolna ločitev različnih obolenj, ki imajo sicer enak način širjenja, pa še vedno dopušča križne infekcije med njimi.

Posledice hišnih infekcij se izražajo v povečani smrtnosti, v povečanem številu trajnih okvar slabo zazdravljene organizma in invalidnosti v ožjem pomenu besede: ohromelost po otroški paraliz. Idealno rešitev tega problema predstavljajo strogo ločeni pododdelki za vsako obolenje in strogo ločeno osebje. Taka rešitev pa je skoraj nemogoča, ker se istočasno zdravi veliko števil različnih bolezni, zato si je tako idealno stavbo težko zamišljati. Ta ureditev bi zahtevala neizmerno število osebja, ki bi vseh služilo le enemu bolniku, ki zastopa posebno obolenje. Ta izhod bi razen tega predstavljal veliko in trajno materialno obremenitev družbe. Dasi je taka rešitev ideal vsakega epidemiologa in infektologa ter končni cilj naših prizadevanj, takega načina reševanja infekcijske problematike ne poznajo niti v ekonomsko višje razviti deželah na zahodu. Razdelitev infekcijskega oddelka na toliko pododdelkov je torej praktično nemo-

goča. Ta problem rešujejo skoraj v vseh naprednih državah z gradnjo oddelkov z veliko množico enoposteljnih sob. Praksa je pokazala, da mora biti ca. 40 do 50% celotnega posteljnega fonda infekcijskega oddelka nameščena v enoposteljnih sobah. V veliki večini primerov infekcijskih bolnikov ni mogoče ob sprejemu v bolnico takoj oddediti obolenje in je treba dalj časa opazovati in preiskovati, vse to privede do diagnoze šele po nekaj dnevih. Za te bolnike ni mesta v navedenih pododdelkih do ugotovitve diagnoze, pa tudi v nekem za to odrejenem pododdelku ne morejo biti opazovani v skupni opazovalnici, ker bolujejo verjetno za različnimi nalezljivimi obolenji. Za te bolnike je mesto le v enoposteljnih sobah, po ugotovitvi diagnoze pa se namestijo v večposteljnih sobah, ki služijo za istoimenska obolenja. Različne letne dobe dajejo možnosti za širjenje različnih infekcijskih obolenj, tako da večino bolnikov v vseh letnih dobah predstavljajo bolniki s štirimi do petimi različnimi obolenji, ostala obolenja pa so zastopana z malim številom primerov, včasih celo samo z enim ednim. Ta različna obolenja se nameste v enoposteljne sobe, ki morajo biti tako velike, da dopuščajo podvojitve postelj. Iz navedenih razlogov zadošča oddelku štiri do pet pododdelkov, v katerih je razdeljenega 50 do 60% posteljnega fonda v večposteljnih sobah, 40 do 50% postelj pa je razmeščenih v enoposteljnih sobah. Enoposteljne sobe predstavljajo torej zelo važno vlogo, saj služijo za namestitve bolnikov z nejasno diagnozo, za namestitve bolnikov z redkimi obolenji, ki jih sicer ni na oddelku ali so v zelo majhnem številu, nadalje za namestitve bolnikov, ki bolujejo za dvema obolenji in služijo za namestitve jako kužnih bolezni.

(Dalje prihodnjič)

KOGLER, ki je bil že pred vojno strah Savinjanov, prejel zaslu-ženo kazen

Varnostni organi so v avgustu letos ujeli delomrzneža, klateža in nepoboljšljivega tipa, 34-letnega Kogler Maksa, kateri je bil doma iz Ljubnega v Savinjski dolini, ravno ko je ilegalno prišel iz Avstrije v FLRJ zopet izvrševat podla dejanja.

Star slovenski pregovor pravi: »Kaj se Janezek nauči, to Janez zna.« In tako je tudi s Koglerjem Maksom, ki je že kot otrok imel dolge prste. Seveda je pričel z malimi predmeti. Zelo rad je imel tudi denar in zlatnino, vendar si je to prisvajal, ko je bil že bolj viziran, a za začetek se je zadovoljil z žepnimi noži in sličnim. Najprej je uril svoje vrline doma, nato pri sosedih, a pozneje ni izbiral niti prijateljev. Namesto, da bi njegova mati na njega vplivala vzgojno, mu je (mogoče nevede) še pomagala, da je zabredel še globlje. Kot 12-letnega otroka ga je vodila s seboj po tihotapskih poteh in Maks je pričel tako mlad tihotapiti iz Avstrije v Jugoslavijo saharin, vžigalnike in druge predmete ter je tolikokrat prekoratil državno mejo, da se števila niti ne spominja več. Tihotapstvo ga je privedlo, da je zasovražil pošteno delo in se spuščal vse globlje v kriminal. Kot kriminalnega in moralno pokvarjenega tipa ga je kmalu spoznala vsa okolica Ljubnega, zato ni nič čudnega, če so imeli ljudje strah pred njim, kajti kjer se je pojavil, je vedno kaj zmanjkalo. Ko je bil star 15 let je že romal v poboljševalnico, kjer je preстал tri leta in se izučil kleparske obrti. Toda obrt je takoj opustil, ko se je vrnil iz poboljševalnice in pričel s starim poklicom, prisvajanjem tuje lastnine. V nekaj mesecih je olajšal preko 15 ljudi večjih vsot denarja in zlatnine, zato je bil leta 1938 obsojen na 20 mesecev strogega zapor. Kazni še ni preстал, ko je leta 1939 pobegnil v Avstrijo. Tam ga je kmalu poiskal gestapo, s katerim je bil kmalu v dobrih odnosih in že leta 1940 stopil v SS vrste ter še v tem letu zaključil nekaj specialnih tečajev, katere je organiziral gestapo. Potem je iz SS po zapletenih okoliščinah v letu 1941 prišel v razna ujetniška taborišča v Nemčiji, kjer se je nahajal vse do osvoboditve. Po osvoboditvi se ni vrnil v domovino, kakor večina drugih, temveč je potoval od taborišča do taborišča raznih emigrantov po Nemčiji in Avstriji. Njegova glavna družčina so bili četniki, ustaši in drugi sovražniki. Na pomlad 1947 se je vrnil v domovino in njegovi vaščani so bili mnenja, da ga je vojna spreobrnila in da bo pošteno živel. Dobil je zaposlitev v rudniku Črna, toda pošteno delo mu ni ugajalo in je čez nekaj mesecev zapustil delo ter pričel potovati po raznih krajih Slovenije. V Senovem je bil zaposlen le kakšen mesec, nakar je pričel s staro obrtjo in zopet je bila tuja imovina v nevarnosti. V dobrih dveh mesecih v začetku leta 1948 je izvedel lepo število tatvin. Sedaj so bili ljudje ne sa-

mo v Ljubnem in okolici temveč tudi drugod v strahu, da jih obišče Kogler in jih olajša kakršnih koli predmetov ali denarja. V tem času je okradel v Ljubljani dve kolesi, kateri je odpeljal v Črno pri Slovenjem Gradcu, kjer jih je prodal, tam pa je ukradel radio aparat in več denarja ter istega prodal v Ljubljani. Denar je hitro zapravil in zopet šel iskat na lahek način drugega. Iz Ljubljane se je peljal v Ljubno in že gredoč v Ložnici pri Celju ogoljufal naivno žensko, da mu je posodila šivalni stroj, »češ da ji ga čez 20 dni vrne«, katerega pa je že drugi dan v Ljubnem prodal. Organi LM so ga začeli takoj zasledovati, a se jim je spretno izmikal. Zatekel se je k sestri v Ljubnem in ko je opazil, da gre mišičnik proti hiši je hitro stopil v sobo in možu od sestre ukradel obleko in čevlje ter tri metre šofa, nakar je pobegnil skozi okno. Stopil je v ilegalno in pričel z velikimi tatvinami. V okolici Ljubnega je v 14 dneh ukradel tri težke vole in bil tako drzen, da je nekega vola že poprej prodal, preden ga je ukradel. Toda pri zadnji tatvini vola ni bil dovolj previden. Ko je 18. marca 1948 od tistega v gozdu nad Šmartnem ob Dreti razprodal meso, je bil v bližini od LM aretiran. Pokvarjen tip ni niti mislil, da bi se poboljšal, temveč je iz preiskovalnega zapora organiziral pobeg in ponovno odšel v Avstrijo. V Avstriji je zopet šel k starim kolegom (ustaši, četniki) in obiskal skoraj vsa emigrantska taborišča in nato nadaljeval pot še po taboriščih v Nemčiji. Tu di v taboriščih si je prisvajal tujo lastnino. V letu 1953 pa se je znašel še v emigrantskem taborišču v Italiji. Koder je hodil, povsod je vedel za pota na ustaške komiteje. Na teh komitejih je sprejemal, verjetno ne zastoj, razne denarne vsote. Iz Italije se je vrnil v Avstrijo in se za nekaj časa nastanil v taborišču Asten, odkoder je po dogovoru s šefom barak, ki je bil tudi v ustaškem komitetu v avgustu 1953 ilegalno odpotoval v FLRJ. Od tu naj bi ilegalno odpeljal našo državljanko v Avstrijo, kar pa so mu preprečili varnostni organi in ga namestili na varno, da ne bo več družbi nevaren in da bo tuja lastnina varna pred njim.

Po inozemstvu je potoval v vsakem taborišču pod drugim imenom. Imel je toliko ilegalnih imen, da se nazadnje kmalu ne bi več znal podpisati s pravim. Za vsa kaznivna dejanja mu je okrogno sodišče v Celju dne 28. novembra 1953 izreklo še dokaj milo kazen in ga obsodilo na 9 let strogega zapor.

Zalostno je poročilo o zadnji občinski seji. Bila je namreč nesklepčna, ker je na sejo prišla komaj tretjina odbornikov. Volivci pričakujejo, da odsotni kaj takega ne bodo več ponovili. Treba je pa pohvaliti odbornico tovaršico Ančko Bevc iz Krivice, ki se ni ustrašila dolge poti in se je vračala po

V TOVARNI EMALIRANE POSODE SE JE DOSLEJ JAVILO ŽE 350 . PROSTOVOLJNIH KRVODAJALCEV

Z akcijo za pridobivanje prostovoljnih krvodajalcev je pričel delovni kolektiv Tovarne emajlirane posode šele pred kratkim časom. S tem, da so se prvi javili funkcionarji in uslužbenci, so bile začetne težave premagane. Že do sedaj visoko število prijavitelencev se z vsakim dnem dviga, saj se člani delovnega kolektiva kar množično prijavljajo. Tako se je v celoti prijavil kleparski oddelek. Vse to je vsekakor dokaz visoke politične in socialne zavesti delovnega kolektiva Tovarne emajlirane posode in uspešnega dela sindikalne in ostalih organizacij v podjetju.

Skupine 15 do 20 ljudi, ki prihajajo vsak torek in četrtek na Transfuzijsko postajo v bolnišnico, dokazujejo, da ne bo ostalo samo pri prijavah na papirju,

IZ SMARTNEGA OB PAKI

Zadnjič je bilo obljubljeno, da bomo o zadevi naše zobne ambulante spregovorili kaj več, posebno o vzrokih, da se stvar nikamor ne more premakniti z mrtve točke. Ker pa je bila na Svet za zdravstvo in socialno politiko v Ljubljani poslana prošnja za ugodno rešitev zadeve, zato za enkrat o tem ne moremo obširneje spregovoriti. Priprani pa smo, da se bo upoštevala ljudska volja.

temveč je delovni kolektiv vzel akcijo resno.

Od ostalih podjetij v Celju sta tudi Beton in Uprava nepremičnin javili večje število prijavitelencev.

Ostali delovni kolektivi, ne stojte ob strani v tej veliki človekoljubni akciji, temveč pokažite tudi to pot svoje razumevanje in socialni čut do sočloveka!

Mestni odbor RK.

Tukajšnji občinski ljudski odbor je nakazal odboru Rdečega križa 50.000 din za ureditev javne in zobne ambulante. Ker pa so potrebe še večje, zato pričakuje odbor, da se bodo tudi podjetja, ki imajo svoje delavce zaposlene tu v Šmartnem, izkazala in podarila primerne vsote za nabavo najnujnejšega.

Elektrifikacija Skornega

Znano partizansko naselje Skorno bo dobilo v kratkem električno razsvetljavo. Žal, da še ne vso, ampak samo tisti predeli, ki mejijo na Lepo njivo. Ljudje, ki elektrificirajo svoje hiše in gospodarska poslopja iz lastnih sredstev, zaslužijo vse priznanje. Na pomoč pa jim je priskočil MLO Maribor, ki jim je iz mestnega rezervnega proračuna odobril 50.000 din podpore. Tudi ta zasluzi vso pohvalo. Škoda, da ni več posnemalec!

Teden roditeljskih sestankov na II. gimnaziji v Celju

Druga gimnazija v Celju je po številu (1015) dijakov, odnosno učencev, drugi najmočnejši zavod v Celju. Prekaša ga samo I. osnovna šola z 1045 učenci. Pri tolikem številu mladine so roditeljski sestanki edina možnost, da se starši posvetujejo z vzgojitelji, kako mladino usmeriti v njeno lepšo bodočnost. Ker bi bila celo telovadnica premajhna za sprejem vseh skrbnih staršev, se je ravnateljstvo odločilo za delne roditeljske sestance po učnih stopnjah pričeneši s prvimi razredi. Tako je nastal teden roditeljskih sestankov.

Glavni predmet njihovih razgovorov so poleg vzgojnih vprašanj učni uspehi ob prvi redovalni konferenci. V veliki čuječnosti nad prospehom svojega zavoda je ravnatelj tov. Emil Klinc na vsakem posameznem sestanku podajal sliko učnih uspehov in z veseljem ugotovil, da se leto za letom boljajo. — Kakšna je pravzaprav ta slika, nam kaže priložena preglednica; procent kaže pozitivni uspeh v posameznih razredih. Če primerjamo ta uspeh s prejšnjimi leti, se pokaže sledeča slika:

Leto	I.	II.	III.	V.	VI.	VII.	Povprečje
1949/50	35.5	31	35.6				35.5 %
1950/51	27.4	17.48	26.7				23.72%
1951/52	21.37	33.28	26.37	17.6			28.46%
1952/53	32	25.51	40.99	18.33	25		28.91%
1953/54	41.68	34.83	40.44	46.17	50.25	59.38	45.67%

Pri raziskovanju vzrokov za relativno nizek procent pozitivnih dijakov je

po presoji profsorskega zbora treba omeniti sledeče. V prvih razredih se dijaki zaradi prehoda iz osnovne šole na gimnazijo dalj časa ne znajdejo. Kljub skrbni razlagi in mnogim pojasnilom profesorjev in predmetnih učiteljev se ne drže pravilnega načina učenja. Domače naloge ali sploh ne prinašajo ali pa jih izvrše skrajno površno. Učne snovi doma po večini ne predelajo in ne ponavljajo, zato je takoj pozabijo. Ne poznajo delovne discipline. Številni repetenti v nižjih razredih kvarijo novice, sami pa se le redkokdaj poboljšajo. Imamo celo dijake z osmimi opomini in grajami. Nadaljnji vzrok so prenapolnjeni razredi s 50 in več učenci. Popoldanski pouk je psihološko napornejši. Približna enakost učnega uspeha v treh razredih gre na račun manjšega števila učencev v popoldanskih razredih. Pri mnogih so krive tudi bolezn i ne neutemeljeni izostanki od pouka.

V naslednjih višjih razredih se večina naštetih napak ponavlja. Prizadevanje dijakov za odlično ali vsaj prav

dober učni uspeh je zelo redko, tako rekoč izjemno. Povsod se opaža neresnost in premala prizadevnost dijakov, zlasti pri starejših dijakih v višjih razredih. Ti se le preveč vdajajo neresnemu in lahkoživemu življenju. Mnogi starši se vse preveč zanašajo na otroke in z njimi vred na popustljivost vzgojiteljev

ob koncu šolskega leta. Pretirano gojenje športa in obisk kina čisto moti njihov študij. Strastnih bralcev je razmeroma malo.

Vzgojitelji so preobremenjeni s celodnevni m poukom, zato se proti svoji volji ne morejo dovolj posvečati mladini. Primanjkuje jim časa za temeljit psihološki študij mladine, zlasti v prenapolnjenih razredih.

Pri razpravi so starši opozorili ravnatelja na nekatere pojave, oziroma potrebe pri vzgoji mladine. Zaradi kombiniranja dveh vzporednic pri telesni vzgoji, ki se vrši 7. uro, so predlagali spremembo urnika, kar se jim bo ustreglo. Drugi so želeli menjavanje dopoldanskega in popoldanskega pouka po zaporednih tednih, kar je sicer priporočljivo, neizvedljivo pa zaradi vozačev iz okolice. Grajali so pomanjkanje knjig, kolikor jih je pa na razpolago, so predrage. Mnogi si ne vedo pomagati pri izbiri poklica, kar je naloga posebne vzgojne posvetovalnice, ki jo snuje Društvo prijateljev mladine. Nekateri si žele posebne vzgoje deklet v pubertetni dobi.

Načeta so bila še mnoga vprašanja, ki jih v tem članku ne moremo obravnavati. Ker prehajamo k družbenem upravljanju šol, se na njih ustanavljajo šolski sveti. Ker sestanki še niso zaključeni, bomo imena izvoljenih zastopnikov staršev objavili v eni izmed prihodnjih števil Savinjskega vestnika.

Drugi del sestankov so roditelji porabili za osebne razgovore s prizadetimi razredniki. V obojestranskem sodelovanju bodo pri tako številnem obisku (50 do 90%) vzgojitelji in starši našli najboljše pot pri vzgoji mladine, ki ji želimo, da postane odličen del nove socialistične družbe.

A. K.

IZ SODNE DVORANE

JAVNI PROMET JE OGROŽAL

Berlič Jože, uslužben v Tovarni v Kidričevem je 15. junija letos z osebnim avtomobilom vozil tako neprevidno, da je na cesti pri Frankolovem zadrl v avtomobil »Unimog« in povzročil, da se je ta prevrnil s soferjem in dvema spremnjevalcema, prikolico in z vsem tovorom v občestni jarek, pri čemer je bilo v nevarnosti življenje treh oseb, na vozilu pa je nastala škoda okrog 200.000 dinarjev. Zaradi ogrožanja javnega prometa je bil Berlič obsojen na 6 mesecev zapor, pogojno za dobo enega leta.

NAROČILNICE JE PONAREJAL

Gaberšek Jože, tesarski delovodja iz Kranjčice pri Sentjuriju je z izvirne naročilnice okrajnega gradbenega podjetja Celje-okolica zradiral besedilo prvotnega naročila, nato pa na naročilnico napisal neresnično naročilo za deset odev in 22 metrov platna in jo predložil trgovskemu podjetju »Hmeljar« v Celju v izvršitev. Tam so mu izročili 5 odev in 22 metrov platna v škodo omenjenega podjetja, ki znaša 16.270 dinarjev. Blago je Gaberšek dalje prodal. Zaradi ponarejanja listin in goljufije je bil obsojen na 5 mesecev zapor.

ZASTAVLJENO KOLO SI JE PRIDRŽAL

Salobir Marjan iz St. Jakoba pri Slivnici si je zase obdržal žensko kolo, vredno 16.000 dinarjev na škodo Vrhovnik Franca, katero kolo mu je zastavila Vrhovnik Franciška za svoj dolg 1500 dinarjev. Upošteva je še neko neprestano kazen iz leta 1952 je bil Salobir obsojen na skupno kazen 3 leta in 1 mesec zapor.

RUBEŽ JE PREPREČIL

Februarja letos je hotel organ okrajnega sodišča v Celju Vinko Završek izvršiti rubež pri Heleni Hrastnik pri Sv. Jedrti nad Laškim. Z grožnjo je to preprečil mož Hrastnikove, Jože Hrastnik. Pri tem je proti Završku rabil tudi žaljivke. Jože Hrastnik je bil obsojen na 1 mesec zapor.

URADNO OSEBO JE ŽALIL

Zigon Milan je aprila 1953 žalil organa Ljudske milice Barnjak Leopolda na postaji LM št. 2 v Celju. Tam je razbil tudi okensko šipo v vrednosti 1000 din. Njegova denarnica bo olajšana skupaj za 5000 din.

NEPOBOLJŠLJIVA GREŠNICA

Alojzija Mihelčič je bila zaradi tatvin že petkrat kaznovana. Komaj je prestala zadnjo kazen, je s tatvinami zopet nadaljevala. V družbi z Vladimirom Bli-darevičem je vlomila v sobo Ljubice Lavš v Zidanškovi ulici v Celju, kjer sta stanovala in Lavševi ukradla več komadov razne obleke. Mihelčičeva sama pa je maja letos Sonji Bordon v Celju s položne strehe ukradla več perila, ki se je tam sušilo. Alojzija Mihelčič je bila obsojena na 2 leti strogega zapor, Vladimir Bli-darevič pa je bil zaradi neke še neprestane kazni obsojen na skupno kazen 1 leto in 2 meseca zapor.

V ZIDANICO JE VLOMILA

Terezija Seligo je v Imenem pri Podčetrtku vlomila v zidanico svojega brata Leopolda Uršiča in vzela tam okrog 30 litrov vina. Okrogno sodišče ji je prisodilo 5 mesecev zapor.

VSESTRANSKO PODJETNA

Pod. tem naslovom smo objavili v zadnji številki sodno vest. Ugotavljamo, da obsojena Zinka Toplišek ni istovestna s Terezijo Toplišek iz Trnovca pri Dramljah.

NEUPRAVIČENO JE TRGOVAL

Gorišek Matevž iz okolice Sentjurija je kupil tri teleta, jih zaklal, meso pa razprodal. Plačal bo 6000 dinarjev, ker je neupravičeno trgoval.

KOSILNICE SO KUPOVALI IN PREPRODAJALI

Adolf Glinšek, Dominik Seles in Jože Ivša, prva dva iz Celja, tretji pa iz Hrvaške, so kupovali kosilnice in jih z dobičkom naprej prodajali. Zaradi nedovoljenega trgovanja so bili obsojeni: Glinšek na 18.000 dinarjev, Seles na 25.000 dinarjev, Ivša na 40.000 dinarjev.

V PREPIRU JE SEGEL PO OROŽJU

Danijel Humer je v prepiru v gostilni Terglav v Celju segel po samokresu in ga naperil na prsa neke ženske. Zaradi ogrožanja z nevarnim orožjem bo plačal 4000 dinarjev.

SMREKOVE HLODE SI JE PRISVOJIL

Mihael Mernik, kmet iz Kamne gore pri Crešnjicah, je maja 1953 iz Laznikovega gozda v Kamni gori odpeljal 4 smrekove hlope, last KZ Slovenske Konjice. Kazen 3 mesece zapor, pogojno za dobo enega leta.

NE NASEDAJTE NEZNANCEM!

Alojz Petrovič je prišel k Jožetu Krofliču na Ostrožnem. Rekel mu je, da ga pošilja Karel Podgoršek, ki je v JLA v Vitezu, s katerim da sta skupaj v ednici, po denar in pulover. Kroflič je Petroviču izročil 3000 din in pulover, kar si je Petrovič pridržal zase. Petrovič je bil zaradi goljufije obsojen na 4 mesece zapor.

JUNAK Z NOŽEM

Gregor Levovnik iz Studenca pri Zalcu. Po nekem pretepu v Zgornji Ponikvi meseca maja letos je Ivanu Glušiču, ki je pretep le opazoval, zasadił nož v vrat in ga hudo telesno poškodoval. Obsojen je bil na 6 mesecev zapor. Kazen se mu odloži za dobo treh let.

NEPREVIDEN SOFER

Martin Vrečko iz Sentjurija. Dne 13. 7. letos je vozil iz Stor proti Sentjuriju s tovornim avtomobilom tako neprevidno, da je zadrl v voz Alojza Kolarja. Kolarja je vrglo s sedeža na njivo, vendar ni utrpel poškodb, medtem ko je bila na vozu povzročena škoda precejšnja. Vrečko je bil obsojen na 2 meseca zapor pogojno za dobo enega leta.

POCENI JE HOTELA KUPITI

Marija Zlender iz okolice Loke pri Žusmu je bila 16. maja letos na sejm u Pilštanju. V poslovalnici »Preskrbe« si je hotela prilastiti 2 in pol metra tekstilnega blaga. Z ozirom na še neko drugo neprestano kazen je bila obsojena na 2 meseca zapor.

Članom in poverjenikom Prešernove družbe

Pričeli smo razpošiljati letošnje zbirke knjige Prešernove družbe. Razpošiljanje bomo predvidoma zaključili do 12. decembra.

Člani prejmejo knjige tam, kjer so knjige plačali: torej samo pri svojem poverjeniku ali v knjigarni, če so se vpisali v članstvo tam. Zaradi premajhnega zanimanja za boljše vezavo, knjig ne bomo vezali.

Poverjeniki! Razdelite knjige, čim jih prejmete!

Člani, ki do 20. decembra ne bi prejeli knjig, naj se zanimajo zanje pri svojih poverjenikih; sporne primere pa javljajte nam.

Tisti, ki se žele še vpisati v članstvo in prejeti letošnjo zbirko knjig, lahko to store pri poverjeniku, ki ima v ta namen nekaj zbirk več, ali v knjigarni ali pa direktno pri nas. V tem primeru

morajo plačati 25 dinarjev za odpremo.

Vse člane vabimo, da se ob prejemu letošnje zbirke vpišejo v članstvo za prihodnje leto. Ob vpisu lahko vsak član plača samo prvi obrok članarine, to je 60 dinarjev, nato pa najdalj v 3 mesecih še ostale tri obroke po 60 dinarjev.

Pokažite letošnje knjige ter knjižni program za l. 1955 onim, ki še niso člani in jih pridobite, da se vpišejo v članstvo Prešernove družbe.

Novi poverjeniki naj javljajo svoje naslove, da jim pošljemo potrebne tiskovine in pooblastilo.

Prešernova družba
Ljubljana
Ulica Toneta Tomšiča 9

KOLEKTIV

Rudnika rjavega premoga Zabukovca

se ob Prazniku republike zaveda veličastnosti tega dne in je pripravljen kljub težavam vztrajati pri svojih delovnih nalogah!

NAJ ŽIVI FLRJ!

NAJ ŽIVE PRIPADNIKI JLA NA BRANIKU NAŠIH NACIONALNIH INTERESOV!

V kraljestvu pobešenih nosov

Noč je bila hladna, nebo posuto z zvezdami in razigrano s iskrami novejbrskih utrinkov. Cestne ulice je motilo le razgrajanje celjskih ponočnjakarjev, ko sem pokrit čez glavo zlezal v globok sen. Končno noč, ki je bila čisto moja od večera do jutra. Toda, motil sem se...

Okoli polnoči pozvoni v stanovanju zvonec. Čudno. Ze dva meseca ni dal glas od sebe. Zaspano sem se opotekel v predsoho in odklenil. Če bi vi, dragi čitatelji, videli prišleca, bi bili nemara ravno tako presenečeni, če ne še bolj. Bil je možak v srednjeveškem oblačilu. Pod čudnim pokrivalom se je čez vrat in ramena visivala prava navlaška skodranih las. Pod nosom je možak nosil drobne brčice. Res sem bil v zadregi... Pa mi je pomagal:

»Jaz sem Swift. Me poznate? O pač. V knjižni omari imate zbirko mojih potovalnih spisov in doživljajev...«
»Da, da,« se mi je posvetilo, kajpak. Gulliver, potem pametni konji in bedasti opiči ljudje, trapasti modrijani z leteče prestolnice neke še bolj omejene države... Se že spominjam. Bajste s tem pisanjem dušgnili precej prahu na Angleškem. Smešno. Saj niste nikjer niti z besedico zapisali imena tega zelenega otoka... Odkrito povedano, zanima me, kaj vas je dvignilo iz grobnice vaših dedov? Cemu ta nepričakovan obisk?

»Hitro se oblecite, mi pravi, spotoma vam povem.«

V tem hipu se prikotatijo čudne postave v stanovanje. Majhni, plešasti človečki v sila čudnih in z žicami prepletenih oblekah so mi znosili skupaj obleko, me oblekli, obuli, pogreli kavo, ki je bila pripravljena za zajtrk. V hipu sem nared.

Na stopnišču, ki je bilo po zaslugi uprave stanovanjskih zgradb temno kot po navadi, so moji mali spremljevalci prižgali jedko luč, ki je kar slepila. Zunaj na cesti je bilo pripravljeno nekako čudno vozilo. Swift in jaz sva sedla vanj, možiči pa so pognali nek atomski stroj in vsi skupaj smo sfrčali nad Celjem čez Savinjo na vrh Miklavškega hriba, kjer je na travniku ležalo čudo tehnike. Leteč krožnik, sem pomislil, čeprav ga nisem nikoli prej videl. Vrata te čudne ploščate ptice so se odprla, vstopila sva in sedla v mehke naslonjake sredi udobnega salona. Potem je nekaj zaropotalo, hip nato se mi je zavrtelo pred očmi... Zdrnil sem se nekeje v vesoljstvu. Nad mano se je v skrbeh sklanjal prijatelj Swift in mi držal pod nosom stekleničko vode iz Voglajne. (Čudno, da moderna medicina tega še ni odkrila).

Ko sem na tako čudovit način prišel spet k sebi, sem pogledal skozi okno v podu. Groza. Revna zemeljska obla se je z bliskovito naglico odmikala. Ugrabilen! Ugrabilen za vse večne čase. Tile pritlikavci so delali po ruski metodi, Swift, ta odlični pisatelj je bil menda le za vabo. Hlastno sem zagrali steklenico z voglajnsko vodo in jo tiščal na srce. To je bilo vse, kar mi je ostalo od moje domovine tam doli...

»Ne bojte se, mi pravi Swift,« preden bodo petelini zapeli boste spet doma. O kakšni ugrabitvi ni govora. V seznamu vseh onih, ki mrcvarijo papir s svojimi čačkami sem zagledal vaše ime. Izbral sem kar na slepo. Jaz sem pravzaprav mrtev in ne morem več pisati. Zato boste pisali vi, kakor veste in znate. Videli boste to noč veliko. Zato napnite oči in ušesa. Tale krožnik sem si izposodil pri Marsovcih, da bova hitreje v kraljestvu pobešenih nosov, kamor sem se vas namenil peljati...«

»Kraljestvo pobešenih nosov?«

»Da. Ravno tako se imenuje, bogme ne zastoj... Poglejte, tja le timo.«

Podaljšal sem od njegovega kazalca dolgo namišljeno črto na čuden, prečuden planet. Bil je okrogel, pa vendar trioglat, pravzaprav prizmatičen. Enostavno kroglja, pa vendarle stožec, pravzaprav piramidasta elipsa. O tem naj razmišljajo drugi. Jaz nisem imel časa, kajti hipec zatem je naša čudovita posoda pristala na površini tega neznanega planeta. V zvezdarni sem pozneje ugotovil, zakaj ga na zemlji še niso odkrili. Zelo počasi se suče okoli svoje osi, tako da vsakih deset let posveti sonce na eno izmed petih ploskev te neverjetne krogle...

Veliki Swift me je popeljal med prebivalce tega daljnega planeta. Ker pa je bilo tako že v naprej določeno, bom odslej pisal sam...

Ti ljudje sicer niso bili dosti drugačni, kot smo mi. Da ne nosi njihovo kraljestvo svojega imena zastoj sem takoj uidek, vzroke sem le sčasoma spoznal. Vsi, razen nekaj redkih izjem, so imeli globoko pobešene nosove, ki so kot nekakšni slonovi rilci viseli čez brade in kazili drugače prikupno vnanost najlepših lepotic. Tiste redke izjeme pa so kazale ravno nasprotno lice. Njih častitljiva vohala so štrlela kvikku, da je bilo kaj...

Srečali smo na ulici dvojico. Eden je imel čudovit podaljšek na svojem obrazu, drugi pa ponosno zavihanega. Pozdravim ju in glej. Onemu drugemu, ki je imel zavihan nos, se je v trenutku pobešil. Prvi zravnan, sedaj zbrbljen in pokropen je nadaljeval pot. Njegovega sodruga so se oči zlovesče zaskajale v znak odkritega zadovoljstva.

Lahko si mislite, dragi čitatelji, da sem bil prezrjen, čeprav sem le ne-

jasno čutil svojo krivdo pri vsem tem. Pa so mi povedali, da sem le za trenutek obdržal svoj pogled dalj na onem, ki je imel svoje pobešeno vohalo že od poprej.

V tem kraju je razsajala čudna bolezen Kr en ku ng. Njih enozložni jezik je poleg tega še sila čudno glasen. Ta beseda bi v našem prevodu pomenila užalenost.

Zelo upadljivo sliko o tej bolezni sem dobil v porodnišnici. Moram reči, da imajo v kraljestvu pobešenih nosov zelo dobro urejeno zdravstveno službo. Zanimal sem se za najmlajše državljane kraljestva. Ležali so na dolgi mizi, zaviti v plenice. Vsi so imeli nosove zavihane v zrak. Ta hip pa je prišla streljica, da bi jih odnesla materam na dojenje. Vzela je najprej enega, potem pa drugega. In glejte. Drugemu se je takoj pobešil nos. Pravijo, da jih je zelo malo takih, ki bi jih mamicke odnesle iz bolnišnice z zavihanimi noski.

Ko sem se podrobneje pozanimal za zgodovino teh ljudi, sem zvedel, da je glavni bacilonosec te bolezni njihov časopis. Zaradi tega lista baje vsak teden veliko število novih žrtev.

Bolezni užalenosti je sila huda. Okuženi ozdravi le v izjemnih slučajih. Če kdo, ki je okužen, leto dni neprestano pase kujavost, se potem nos naenkrat spet zavihaja. Pomaga tudi to, če potem, ko je bil užaljen, prizadeti prizadeje najmanj deset drugih z enako boleznijo. Nek ugleden državljani je bil predmet spotike v časopisu. Nos mu je visel navzdol tako dolgo, dokler ni spravil s stolčka urednika in spravil ob kruh vseh njegovih osem otrok z ženo vred.

Dnevi tečejo na piramidastem planetu hitreje kot pri nas. Moje potovanje je trajalo šest ur, pa sem doživel pri njih dopoldan, popoldan in prvo polovico noči. Živijo pa ti ljudje šestkrat dalj kot mi.

Popoldan sem bil povabljen v kavarno. Moj gostitelj je bil možakar srednjih let, katerega nos je izzivalo štrlel kvikku. Kadil je iz precej obilne pipe brez pokrova. Sredi pogovora ga je nekdo pri sosednji mizi užalil, pa je revež padel nos naravnost v pipo, da je kar zacvrčalo. Še plačati ni utegnil, ker so ga takoj odpeljali v ambulanto.

Čudovite stvari sem doživel zvečer v gledališču. V parterju, na balkonu in na galerijah sem videl samo zavihane nosove, ker so bili navzoči le povabljeni.

Velike težave imajo z igralci. Pobešenih nosov je dovolj tudi med temi. Drugih pa veliko manj. Zato so zadnji večkrat brez posebnega talenta. V drami, ki sem jo gledal, je imel glavno vlogo junak z zavihanim nosom. Sredi predstave pa se je zgodil incident. V loži kritikov, ki so imeli kljub povabilu pobešene nosove, se je nekdo zabehetal ravno v trenutku, ko je imel glavni igralec vrhunski teks pričujoče žaloigre. Igralcu se je pobešil nos. Stvar je bila skazena. Najbrž bi predstavo sredi dejanja odpovedali, če nebi v prvi vrsti parterja vstal urednik lista in grodko izjavil, da je nesramni kritik s tem trenutkom zgubil pravico pisanja za deset let. Igralcu se je nos čudovito zavihal navzgor.

Ker je v kraljestvu pobešenih nosov veliko več kot zavihanih, ni nič čudnega, če imajo veliko željo po zavihanih vohalih. Cisto slučajno sem prišel v fotografski atelje. Tam je neka mamicca želela fotografirati svoja dva nadebudneža. Toda na vsak način z zavihanimi nosovi. Oba poba sta imela zavihane nosove in zdelo se mi je, da bo vse v redu. Pa skoči prvi pred aparat:

»Jaz bom prvi.«

Drugemu se je nos povelil. Fotograf je s prvim stajano opravil. Zanimalo me je, kaj bo.

Toda mati je bila iznajdljiva. Potegnila je pregega za uho od aparata in mu naštel deset krepkih na zadnjico, češ, tu imaš, ko se siliš naprej pred svojim bratcem. Zadeva je bila uspešno rešena.

Po gledališki predstavi sem bil povabljen h kralju. Le-ta je bil imun za eno in drugo skrajnost svojih državljanov. Dal si je enostavno odrezati nos.

Pogovarjal sem se z njim in naposled navezal pogovor na to hudo bolezen.

»Ej, je vzdihnil. Lepo bi bilo pri nas, če bi bila samo bolezen. Pa je tudi toliko trme. Manj ko kdo ve, bolj je užaljen, večja je njegova trma. Ko je vladal moj pračede, so se nosovi povseli za eno žalitev, zavihali pa so se takoj nato, ko je užaljeni žaljivcu vrnil. To so bili časi, ko je šlo zob za zob. Zdaj pa je vse huje. Včasih zagrozi državi polom. Smo zabeležili datum, ko v kraljestvu ni bilo več zavihanih nosov razen treh. To so bili statističar, ki je ta datum doživel, moj dvorni norec in jaz, ki sploh nimam nosu. Sem že hotel izdati ukaz, da vsem državljanom porežejo nosove, pa je izbruhnila stavka v tovarni za žepne robove...«

Pokazal mi je še vrsto zapiskov o ostavkah ministrstev, organiziranih akcijah, ko so povelili nosove celotni celi in razni stanoviti širom po državi. Ravno v tem hipu so mu prinesli resolucijo vseh gledaliških obonostov, češ da ne bodo več hodili v teater. Tisti, ki pa so ta večer bili v gledališču, so pa iz-

CELJSKE BODICE

POJASNILO IN DOPOLNILO

(k filmskemu poročilu »Gospod Huld! Vprašanje, če tiskarski škrat, se vrnil sam je med vrstice, narekovalo mi je ta »traktat«, ki ga pošiljam zdaj v Bodice. Tako je pač: Stevilčna analiza dognala je samo deset napak... — ko da bi bila tudi zanje kriza!!! — A to še nič ni... da mi ni ta vrag (tu mislim »škrata«) od nekdaj privlekel nekega »gospoda Hulda«... in da mi končno ni — Hulota slekel?!«

Hordon

ZEMLJEPIS IN ZGODOVINA

Se zadnjič je pregrešil spak tiskarski med vrsticami »Po svetu«. V kraljestvu petroleja — v Irak spremenil Ikra je iz bajeslovja. Naj v čast bo stavcem, urednikom, (nekeje nevednež je, če ni neroda) za to zmešnjavo Antike in Vzhoda.

-ček

EPILOG

K vsem tem dodal bi za uredništvo še epilog — Škrat je nedolžen — mea culpa — Zalibog, da prvi je v pisanih klinopisec nečitljiv. — (Kdo znal na pamet bi vse filmske obraze) A v drugem stavcu je od pisca »pametnejši« bil.

-ček

SOS

Kaj je z obrazi, je pesnikom usahnil vir? je v Celju zmanjkalo obrazov vrednih? Kaj še. Le tanka polt nekaterih mož uglednih je kriva za ves molk in za prepir...

FILMSKO ŽIVLJENJE

Amerikanec v Parizu

FILM, KI GA BOMO VIDELI

Ameriški barvni film — najboljša filmska stvaritev v letu 1951 — osem Oscarjev — v Münchnu med predvajanjem navdušeno ploskanje — naša oficijelna filmska kritika je po tradicionalni šablonski formuli »ubrala« srednjo pot.

Predvsem: številka osem še ni in ne more biti garancija najvišje kvalitete; problematičen okus münchenske publike ni merodajen; naša filmska kritika pa s svojo spekulativno metodo obravnavanja tega svojevrstnega in v tej svojevrstnosti edinstvenega umetniškega akta ni presegla nekega okvira diletantsko narejenih stavkov, temveč je »občitala« tam, kjer je običajno vehmentna gesta zadje, toda ne najboljši sredstvo zoper pomanjkanje logičnih procesov objektivnega presojanja. A priori je »zgrešila« v tem, ko je o filmu »dognala« med drugim, da »Pariza, kakršnega nam je ustvaril Reneir, tu ni... in naposled, da je to Pariz v Ameriki, ne Amerika v Parizu, kar bi utegnili biti več kot ponesrečena časnikaarska in manj kot za lase privlečena krilatica, ko bi v tem filmu šlo dejansko za prikazovanje Pariza in njegovih znamenitosti in ne za Gershwinovega Amerikanca v Parizu, kar je centralni motiv znamenite mojstrovine.

Naivno je tedaj »ugotavljanje« in »ugibanje« o tistem, česar ni, ker tega »tistega« v tem primeru ne more biti. Cemu bi z drugimi besedami v Heming-

ANEKDOTA

MAJHNA RAZLIKA. Sir Robert Walpole je povabil včasih majhno družbo v gostilno. Povabil je tudi neplemenitase, če so bili nadarjeni in duhoviti. Nekega večera se je jezil vojvoda Norfolkski, ker mu je sedel nasproti navaden mešan; glasno je izražal svojo nevoljo. Ker se za zbadanje nihče ni zmenil, je nazadnje zaklical: »Slišal sem, da je bil Vaš oče mesar.« — »Res je, mesar je bil. Morda ste hoteli s svojim vzklikom opozoriti na razliko med Vašim in mojim očetom. Dobro jo čutim: moj oče je vole pobijal, Vaš jih je pa vzgajal.«

javili, da v gledališče (vsaj dober del) ne hodijo drugače, kakor če so izredno povabljeni... Kralj je dobil živčen napad in odredil leto dni počitnic za teater.

Poželel sem mu, da bi ob svojem prihodnjem obisku našel državo v boljšem stanju in mu namignil, naj se raje ne ozira na stavko tovarne robove.

Moj čas je potekel. Spet sem vstopil v leteči krožnik in odrčel nazaj na zemljo. Za Swiftom skoraj prevzela več spregovorila, tako me je prevzela ta izlet. Le to mi je obljubil Swift, da me bo še kdaj popeljal kam. Obljubil sem mu, da bom svoje vtise takoj objavil in da imam srečo, ker ne živim v kraljestvu pobešenih nosov, temveč v Celju. Mene pa le skrbi, če nisem prinesel s seboj bacilov te bolezni. Če bi to vedel, tega ne bi objavil, kljub obljubi. Škoda je Celjskih obrazov. J. KRAJČEV

Naša družina in mladina

Otrokom povejmo le resnico

Buržoazna družba je polna navad, ki so nastale zaradi praznovanja in z njim združenega mysticizma. Preprost človek meščanske družbe si glede teh navad mnogokrat ni na jasnem in ne ločuje zmote in laži od resnice. Vse življenje mu večinoma mine v mnogih zablodah praznovanja in predsodkov mysticizma. Takega človeka si žele kapitalistični izkoriščevalci, ker je dovolj nekritičen in vdan izkoriščanju.

Socialistična družba daje znanosti in resnici častno mesto. Jasno in odločno ločuje praznovanje od resnice. Bori se za uveljavljanje znanstvene resnice v zavesti vseh ljudi. Vrednost človeka cenijo tudi po tem, v kolikor se je že osvobodil od raznih neresnic, ki so miselni ostanek bivšega kapitalizma pri nas.

Otroke in mladino vzgaja socialistična družba k znanstveni resnici brez temlin raznih predsodkov in praznovanj. Starši in učitelji socialistične družbe naj v otroku gledajo in spoštujejo bodočega graditelja novega življenja pri nas. To življenje bo povsem osnovano na resnici in bo ob njej dosegalo zadovoljstvo in srečo ljudi.

Otrok že po naravi ljubi resnico, jo ceni in želi, da je vse tudi res, kar mu povedo starši in vzgojitelji. Ker je otrok v predšolski dobi in v prvih dveh letih šolske dobe še dokaj nekritičen, sprejema vse, kar mu povedo starši in učitelji, tudi drugi ljudje, kot čisto resnico. V to resnico se spočetka ne zna dvomiti. Tak otrok je v svojem bistvu še zelo pošten in iskren in predvideva isto tudi pri drugih ljudeh. Zaradi tega je tem večje njegovo razočaranje, ko

doživi, da oče ali mati nista govorila resnice. Starši takih razočaranj svojim otrokom ne smejo nuditi, če žele, da naj njihovi otroci doraščajo v družbeno vredne in moralne osebnosti. O teh razočaranjih morda otrok s starši mnogo ne govori, a pozablja jih navadno nikoli, saj je notranja bol teh razočaranj globoka in v posledicah tudi dolgotrajna.

V teh dneh bodo nekateri starši zopet želeli oživljati mistično pripovedko o Miklavžu in njegovih darovih. Hoteli bodo ostati zvesti tradicijam meščanske izkoriščevalske družbe, ki je potrebovala Miklavža in parkelne za svoje vzgojne cilje. Naša napredna stvarnost pa vzgajanje za lažjo o Miklavžu odločno odklanja. Nismo proti obdarovanju otrok, vendar bodi le to tudi miselno in idejno socialistično podužarjeno, ne pa združeno z vzgojo k neresnici. Da prinaša Miklavž otrokom prejšli slej razočaranje in spoznanje, da so starši lagali, dokazujejo mnogi spomini odraslih na te dogodke. Mladinka Cirila pripoveduje o takem razočaranju nad starši naslednje:

»Bilo mi je 7 let, ko sem še navdušena in vesela pričakovala Miklavževega večera. Zaželela sem si tedaj novih čevljev, peciva, bonbone in fige. Te žele sem napisala na listek. Listek sem dala na okno in bila polna pričakovanja Miklavževega prihoda. Ko sem se v postelji pokrila z odejo, sem se odločila, da bom budna, samo, da tudi vidim Miklavža samega.

Ure so minevale. Miklavža ni bilo. Vedno bolj mi je silil spanec na oči. Sredi noči zaslisim previdno hojo po sobi. K oknu se je bližala moška postava. V njej spoznam očeta. Previdno se približa k oknu in se najprej obrne k meni. Ko ugotovi da spim, odloži na okno bel zavitek. Od samega začudenja sem ostala nema. Vse do jutra sem premišljevala besede prijateljice, ki mi je nekoč pripovedovala, da Miklavža sploh ni in da le starši obdarujejo otroke. Doslej sem verjela staršem, sedaj pa naj nebi?

Takoj jutraj sem vse povedala staršem. Prisilila sem jih, da so mi vsaj sedaj povedali resnico. Bila sem zelo užaljena, ker mi že prej niso povedali resnice, ampak so me imeli za tako neumno, da verjamem vsako laž. Tudi nase sem se jezila, ker sem se pustila tako dolgo od staršev varati.«

V predšolski in šolski dobi je otrok najtesneje navezan na starše. Od njih pričakuje samo resnico in iskrenost, zaradi česar so mu starši tudi prva avtoriteta. Laž staršev otroku o Miklavžu pa njihovo avtoriteto zamaja. Laž staršev o štokljih jo zamaja še bolj. Vse vzgojne naloge pa bodo starši vršili uspešno in lahko le, če si ohranijo svojo avtoriteto neporušeno in neomajano. Avtoriteta staršev temelji na popolnem spoštovanju resnice in na življenju ter delu na osnovah resnice ob spoštovanju otrokove osebnosti. Otroci želi in mora rasti le v spoznavanju resnice brez slabljenja zavesti z mističnimi lažmi in pripovedkami o Miklavžu itd.

Očetje in matere: Spoznavajte znanstveno resnico o naravi, družbi in duševnosti! V duhu teh resnic vzgajajte svoje otroke! Laž in mistično prevaro pa opustite, saj je nevredna socialističnega človeka. Tako boste lahko svojim otrokom dolgo časa prava avtoriteta, spoštovani vzgojitelji svojih otrok in vzgled naprednega človeka, ki ljubi resnico in sovraži laž tudi tedaj, ko uvaja v svet in življenje še nedoraslega sina ali hčerko. Siv.

Tudi Vi lahko zbirate naročnike za knjigo Karla Kautskega

Izvor krščanstva

ca. 470 strani — polplatno — cena din 300.— — izide v januarju 1954 — zanimivo in poučno

Nagrade:

1. Za naročilo in vplačilo najmanj 10 izvodov: knjigo IZVOR KRŠČANSTVA v vrednosti 300 din.
2. Za naročilo in vplačilo najmanj 20 izvodov: dve knjigi IZVOR KRŠČANSTVA v vrednosti 600 din, ali knjigo Vladimirja Dedijerja »JOSIP BROZ-TITO«, vezano v polusnje v vrednosti 1.280 din.
3. Za naročilo in vplačilo najmanj 30 izvodov: bon v vrednosti 15% od vsote naročenih knjig, s katerim si lahko zbiratelj naročnikov pisмено naroči ali osebno dvigne po izbiri naše izdaje.

Zadnji rok za naročilo je 20. december 1953 — zadnji rok za vplačilo pa 5. januar 1954. Na ta naročila ne dajemo drugega popusta in jih sprejema izključno uprava Cankarjeve založbe v Ljubljani — Nebotičnik. Zahtevajte prospekte!

Cankarjeva založba

Telesna vzgoja in šport

Atletika:

JESENSKI CROSS

V drugi polovici novembra je AD Kladivar organiziral prvenstvo Celje, jesenskem crossu. Udeležba ni bila zadovoljiva — saj je nastopilo le nekaj nad 70 tekmovalcev. Presenečenje je predstavljala tudi slaba udeležba aktivnih atletov, saj je marsikateri raje prisostvoval tekmovalju v nedeljski obleki!

V skupini ml. mladincev je zmagal Zupanc (II. gimn.) s 105 točkami pred I. gimn. (71) in učiteljskem (24 točk).

V skupini st. mladincev je zmagal Muškatevec (Partizan Sentjur) pred Strajherjem (učit.) in Cepinom (Partizan Zalec). Ekipo prvenstvo je tudi v tej disciplini pripadla II. gimn. z 42 točkami pred učiteljskim 35 in šolo trg. učencev z 22 točkami.

Pri mladinkah so vsa prva mesta pobrale dijakinje učiteljice — Ramsak, Sotošek, Žiharič itd. — prav tako pa tudi ekipo prvenstvo! Pri članicah pa sta zmagali Zupancova in Plankova iz Metke.

Pri aktivnih atletih je v skupini st. mladincev zmagal Vipotnik pred Leskoškom pri članicah pa Kopitar Marjan pred Prelogom. Pri mladinkah je Slamnikova prišla prva na cilj, sledijo pa ji Ocvirkova, Glinskova in Čakova.

Tudi celjski smučarji so se uveljavili na tej prireditvi v skupini članov. Pobrali so vsa prva mesta in ekipo prvenstvo! Zmagal je Stoklas pred Cetina Jankom, Videčnikom in Debeljakom.

NEUSPEH V LJUBLJANI NA »TEKU REPUBLIKE«

Močna ekipa celjskih atletov je na nedeljskem »Teku republike« po ljubljanskih ulicah s svojimi neuspehi presenetila vse slovensko javnost. V skupini ml. mladincev zasledimo prvega atleta Kladivarja šele na 4. mestu, v skupini st. mladincev sta favorita tega teka — oba državna mladinska reprezentanta Stožir in Gajšek — šele na 3. in 4. mestu, pri mladinkah je Kovarčeva tudi na 3. mestu, največje presenečenje pa predstavlja poraz Slamnikove pri članicah od sicer povprečne Kačarjeve od Odrada. Tudi Milinarič se v kategoriji članov na daljši progi ni uveljavil in je med zadnjimi prišel na cilj. Edina svetla točka je bil mladi Vipotnik, ki je pri članicah na krajši progi bil sigurni zmagovalček. Lep uspeh sta v tej grupi dosegla še Urbajš s 5. in Kopitar Marjan s 4. mestom. Izgleda, da celjski atleti kljub navodilom za zimski trening še ne pripravljajo resno na novo sezono.

Nogomet:

DRAGOCENA TOČKA IZ REKE

Predzadnje kolo hrvatsko-slovenske lige je Kladivarju na Reki prineslo še en neodločen rezultat in s tem zopet dragoceno točko. Kladivar je proti Lokomotivi zaigral zelo dobro in je imel več besede na igrišču. Zlasti v prvem polčasu je bila premoč Kladivarja tako očitna, da je izkupiček le enega gola po Dobrajcu vse premagljen za napore celotnega moštva v tem delu igre. V drugem polčasu so domačini na vsak način hoteli izenačiti, kar se jim je posrečilo že v začetku tega dela igre. Vendar je Kladivar zopet prevzel iniciativo v svoje roke, preostira igra domačinov pa je onemogočala, da bi »mekhi« napadali Kladivarja vsaj enkrat še potisnili žogo v mrežo. Kljub temu smo lahko tega uspeha na vročih reskih tleh kar veselili. Z 11 točkami bivakira sedaj Kladivar v lestvici na 4. mestu! Upajamo, da v zadnjem kolu na še bolj toplih spitskih tleh ne bo večje katastrofe in s tem oslabilen položaja na lestvici jesenskega dela tekmovalcev...

NOGOMETASI CELJA SE NAJBOLJŠI

Trije naši ožji predstavniki v vzhodni slovenski ligi v zadnjem kolu niso pobrali posebnih lovov. Nogometaši Celja so se še najbolje odrezali — saj so proti Dravi na Glaziji dosegli neodločen rezultat 3:3 in s tem dragoceno točko, ki jih je potisnila za mesto višje v tabeli. Res je, da imajo prav Celjani v teh tekмах veliko porčijo »smolec« — saj so n. pr. izgubili cel izkupiček v zadnji sekundi igre. Sicer pa neodločen rezultat odgovarja poteku igre in znanju obeh enajster. Strelci golov: za Celje Jošt 2 in Bukovič, Velenjski Rudar je na domačih tleh tesno izgubil z 2:1 s Proletarcem iz Zgorzja, Kovinar pa je v Storah doživel pravo katastrofo proti Železničarju iz Maribora, kjer je utrpel poraz kar z 8:0! Do spomladni bodo Storjani prezimovali na zadnjem mestu v tabeli, pred njimi pa so se vgnezdili Rudarji iz Velenja. V predtekmi je B moštvo Kladivarja uspelo premagati Partizana iz Konjic s 5:1 in se s to zmago uvrstiti na čelo tabele celjske nogometne podzveze.

HRVATSKA : SLOVENIJA — 4:0 (2:0)

Mladinska reprezentanca Slovenije je v Celju pred 1500 gledalci doživela težak poraz proti mladim nogometašem Hrvatske. Temu uspehu gostov pa so največ prispevali naši mladi reprezentante sami — saj so vsi štirje zgoditki plov slovenskih igralcev. Prvi gol je dosegel z razantnim strelom v lastno mrežo desni branilec Slovenije, tri naslednje sta spravila v mrežo oba vratarja. Vsa prizadevanja igralcev

na igrišču, da bi dosegli vsaj žestni gol, niso rodila nobenega uspeha. Kladivar je imel v reprezentanci kar 5 svojih igralcev, od katerih je bil najslabši Hribnik: Piki, ki se je izredno trudil, pa ni imel sreče pri streljanju na gol. Zapravil je vrsto ugodnih situacij. V napadu ni imel vsaj enega soigralca, s katerim bi lahko ustvarjal več zmede v kazenskem prostoru gostov. Tudi drugi deli slovenskega moštva so šepali in je zmaga gostov brez dvoma popolnoma zaslužena.

V predtekmi je Kladivar jedva premagal moštvo JLA z 1:0, edini gol tekme pa je dosegel Dobrajec šele v drugem polčasu.

I. GIMNAZIJA — JESENSKI PRVAK

Nogometaši I. gimnazije so slavili visoko zmago proti kandidatu za prvo mesto SUG, ki so ga odpravili kar s 7:0 in s tem zasluženost osvojitvi naslov jesenskega prvaka celjskih srednjih in strokovnih šol. Do spomladni pa lestvica izgleda takole:

1. I. gimnazija	—	4	3	1	0	15:3	7
2. SUG	—	4	3	0	1	7:8	6
3. Učiteljske	—	4	2	0	2	7:10	4
4. II. gimnazija	—	4	1	0	3	8:5	2
5. IKS	—	4	0	1	3	4:15	1

Rokomet:

II. GIMNAZIJA — ZMAGOVALEC V MALEM ROKOMETU

V počastitev 29. novembra je mladina II. gimnazije organizirala medzavodni turnir v malem rokometu, na katerem so sodelovali kar štirje zavodi.

Rezultati: II. gimn. : Učiteljske 5:4 (3:2), I. gimn. : E. sr. 4:3 (1:1), II. gimn. : I. gimn. 7:5 (2:1), Učit. : Ek. sr. 6:2 (4:2), II. gimn. : Ek. sr. 10:1 (5:1) in I. gimn. : Učit. 7:4 (5:2).

Vrstni red:

1. II. gimnazija	—	3	3	—	22:8	6
2. I. gimnazija	—	3	2	—	14:14	4
3. Učiteljske	—	3	1	—	22:14	2
4. Ekon. sred. šola	—	3	—	—	3:6:20	—

Najboljši strelci na turnirju so bili: Polane, Suk (oba II. gimn.) in Suler (Učit.) z 8 in Cafuta (I. gimn.) s 6 goli.

Sabljanje:

EKIPNO PRVENSTVO SLOVENIJE

Celje bo drugič v letošnjem letu prizorišče zanimivih borb v floretu in sablji najboljših sabljačev Slovenije. Tokrat se bodo srečali vsi klubi iz Slovenije v borbah za naslov ekipnih prvakov LRS. Nastopili bodo Odred in akademski sabljaški klub iz Ljubljane, Branik iz Maribora in domači Kladivar. Domačini sicer nimajo nekih posebnih izlogov v teh borbah, vendar bodo poedini, zlasti pa v borbah s sabljo, marsikaterim prekrizali račune. Tekmovalje ljo, marsikaterim prekrizali račune. Tekmovalje se bo vršilo v soboto, 5. XII. od 18. ure dalje in v nedeljo, 6. XII. od 8. ure dalje, pa ves dan do zaključka v telovadnici I. osnovne šole (okoliške) v Drapšinovi ulici.

Namizni tenis:

VISOKA ZMAGA MLADIH CELJANOV

V čast Dneva republike je bilo v nedeljo, dne 29. novembra t. l. prijateljsko srečanje ekip Smarja in Celja, medtem ko ekipa Rogaske Slatine ni prišla. Tekmovalje je privabilo za Smarje kar precejšnje število gledalcev, predvsem šolske mladine, kar kaže na veliko zanimanje in razumevanje za ta šport.

Z ozirom, da je ekipa Smarja že večkrat uspešno nastopala na raznih turnirjih, je bilo pričakovati ostrih borb za zmago, vendar s sabljo ekipa Celja, za katero so nastopili mladi igralci Vrbanič, Rehar Ivo in Rehar Vinko, kar s 5:1 premagala ekipo Smarja, za katero so nastopili prav tako mladi, toda nadarjeni igralci Lorger, Krušič in Stupica. V tekmovalju ekip je za Celje nastopila še B ekipa v postavi Jelovek, Belej, Hrastnik, ki pa je obe srečanji izgubila z visokim rezultatom.

V tekmovalju posameznikov je v finalu Lorger premagal Rehar Vinka z 2:0 in s tem zasedel prvo mesto.

V tekmovalju moških parov je prvo mesto osvojil par Rehar V., Rehar I., ki je v napeti borbi z 2:1 premagal par Krušič, Lorger.

Za uspešno vodstvo tekmovalja in 10 brezplačnih kosil, ki jih je osigural tov. Lorger, se mu igrači in navijači Celja toplo zahvaljujejo.

Sedaj pa še nekaj! Ali nam ne pove že sama volja celjskih ping-pongšev, ki celo svoje stroške potujejo na razna tekmovalja, da je že nekaj časa, da dobijo svojo klubsko streho. Pred kratkim končano sindikalno prvenstvo nam je pokazalo, da je namizni tenis v naših sindikalnih podružnicah postal zares priljubljen in množičen, toda za dvig kvalitete tega športa in pa za dostojno reprezentiranje našega mesta je pač nujno potrebno, da se čim prej ustanovi namiznoteniška sekcija. S tem bi bil omogočen hitrejši in uspešnejši razvoj tudi tistih igralcev-delavcev in nameščenec, ki v okviru podjetij in ustanov, kjer so zaposleni, nimajo možnosti za trening oziroma nastop. Po mnenju večine namiznoteniških igralcev Celja bi bilo

pač najboljšo, da se ustanovi sekcija v okviru obstoječega SSD Kladivar, ki mu že itak ni v čast, da ta sekcija še do danes ni zaživela. Mislim, da bi na ta način omogočili celjskim namiznoteniškim igralcem kvaliteten razvoj in uvrstitev med vrhunske slovenske igralce namiznega tenisa.

KAJAKASI SO TEKMOVALI

(Kajakaško tekmovalje na čast 29. novembra) Dne 26. novembra 1953 so se zbrali mladi kajakaši ob Savinji v svojih prostorih. Hladno je bilo vreme, vendar pogumni fantje niso opustili programa. Spustili so se s kajaki v Savinjo in prevozili progo v dolžini 800 m, ki je zahtevala precejšnje poštovitosti in tudi tehničnega znanja, posebno pri obratu pod mostom. K sreči se je kopal samo eden v precej rjavi vodi, vendar brez posebnih posledic.

Sindikalne podružnice so se s svojimi kajakaši-člani uvrstile na sledeča mesta:

Tovarna tehnična Celje: Oder Ernest, čas 4:25 minut; Tovarna tehnična Celje: Skornik Emil, čas 5:32 min.; Cinkarna: Znider Edvard, čas 5:40; Finomehanika: Ulbing Ferdo, čas 5:47; Žična: Salej Branko, čas 7:54 minut.

Tekmovalje se je udeležilo okoli 25 članov in mladincev.

SMUČARSKI TEK

Celjski smučarji so izvedli v nedeljo, dne 29. novembra v počastitev Dneva republike tek iz Celja na Celjsko kočo. Zaradi istovrstne prireditve, katere se je udeležilo večje število celjskih atletov in smučarjev, je ostalo doma manj tekačev. Tek na Celjsko kočo je uspel. Desetina mladih navdušenih tekačev je ob krasnem vremenu pobitela s karpinskima mostu v borbi, da doseže čim krajši čas do koče. Najuspešnejši so bili Skrt Adi in Stoklas Ernest z 18 minutami in 15 sekundami ter Krivec Emil s 33 minutami in 11 sekundami.

Prejeli so praktična darila, ki so jih podarila trgovska podjetja Volna, Ljudski magazin in Podpat.

S A H

DVOBOJ MARIBOR — CELJE NA 50 DESKAH

Celjski in Mariborski okrožni šahovski odbor sta se sporazumela da ponovno uvedeta vsako letno množično tekmovalje na 50 do 100 deskah. Letos bo ta prireditev v Celju v nedeljo, dne 13. decembra. Oba nasprotnika bosta nastopila z igralci istih kategorij (od I. do IV.). S tem se bo moč obeh okrožij izenačila in bo izid dvoboja tembolj negotov.

SAH V ROGASKI SLATINI

Šahisti v Rogaski Slatini so proslavili 29. november z brzturnirjem. Od osem možnih točk je dosegel prvo mesto s 6 in pol točkami Zorko Popović. Pri brzturnirju s 17 pionirji odreda »Sekirnik« in gimnaziji v Rogaski Slatini pod vodstvom ravnatelja tog. Godića si je priboril prvo mesto Marjan Rabič s 15 točkami. Prejel je nagrado ravnatelja Godića. Drugo mesto je dosegla Maja Kunej s 13 točkami. Nagrada je bila z drugo nagrado ravnatelja Godića.

Objave in oglasi

PRODAM stavbno parcelo. (Cesta na Dobravo). Naslov v upravi lista.

PRODAM v Gotovljah arondirano posestvo z gospodarskim poslopjem, brez inventarja (1,91 ha). Njiva, dolno travnik (parcela 1.33 ha). Kupci, ogled in informacije: vulgo — Beler, Gotovlje 108, p. Zalec.

MIRNA ŽENA srednjih let, uslužbena, bi rada šla kot sostanovalka. Informacije v upravi.

ELEKTROINSTALATERJA večšega samostojnega dela na instalacijah manjših objektov, sprejemamo takoj v stalno zaposlitev. Plača po dogovoru. Sprejemamo tudi vajenca za elektroinstalacijsko stroko. — Poudarje: Peer Karel, elektroinstalater, Celje, Miklavski hrib 6.

ZAMENJAM sončno dvosobno stanovanje za enako ali večje. Naslov v upravi lista.

ZAMENJAM srednje težkega konja, dam tri krave na izbiro. Pirnat, Stara vas, Velenje.

LJUDSKI ODER CELJE

Nedelja, 6. decembra ob 14. uri: Nušič, »Zalujoči ostali«. Gostovanje v Tolpolici.

Torek, 8. decembra ob 15:30: Nušič, »Zalujoči ostali«. Dijaska predstava.

NEDELJSKA DEŽURNA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

Dne 6. 12. 1953: Tov. dr. Pišer Jože, Celje, Križišnikova ulica 7. Nedeljska zdravstvena dežurna služba traja od sobote ob 18. ure dalje do ponedeljka ob 8. ure zjutraj.

KINO UNION CELJE

Od 7. do 13. XII. 1953: »Amerikanec v Parizu«, ameriški barvni film. Predstava dnevno ob 18. in 20. uri, ob nedeljah ob 16., 18. in 20. uri.

KINO DOM CELJE

Od 7. do 13. XII. 1953: »Gospod Hälot na počitnicah«, francoski film. Predstava dnevno ob 18.15 in 20.15, ob nedeljah ob 16.15, 18.15 in 20.15 uri.

Gibanje prebivalcev v celjski okolici

v Celje-okolici v času od 21. do 28. XI. 1953

Rojenih je bilo 10 deklic in 3 dečki.

Poročili so se:

Hrovat Ivan, kmet v Skomarju in Pesjak Pavla, delavka v Skomarju. Borič Stefan, tov. delavec iz Zg. Zreč in Hren Marija, delavka iz Zg. Zreč. Mlakar Alojzij, gradbeni delavec iz Bežine in Lesjak Antonija, delavka iz Bežovca. Božnik Viktor, poljedelec iz Loke pri Dobri in Tekave Angela, poljedelka iz Loke pri Dobri. Cede Alojz, skladiščni delavec iz Petrovč in Strehovnik Bernarda, bolnišnična strežnica iz Zg. Loznice pri Zalcu. Križnik Jurij, čevljar iz Petrovč in Debelak Marija, delavka iz Petrovč.

Umrli so:

Koražija, roj. Gorjanc Ana, kmetovalka iz Stojnega Sela, stara 66 let. Vreš, roj. Potočnik Marija, gospodinja iz Rogatica, stara 71 let. Bač, roj. Anderlhub Neža, kmetica iz Sotenskega pri Smarju, stara 74 let. Zupnek Franc, kmet iz Sv. Mihaela, star 70 let. Aubrecht Marija, poljedelka iz St. Jungerta, obč. Smartno v R. d., stara 83 let. Ogrizek Franc, upokojenec iz Rjavice, obč. Rog. Slatina, stara 41 let. Pelko Jera, posestnica Plata, obč. Rog. Slatina, stara 78 let. Gorjup Anton, kmet iz Gruše, Gregorčičeva 7. Pečovnik Janez, slašičarski pomočnik iz Celja. Zavadna 24 in Koren Emilija, bolničarka iz Celja. Zavadna 24. Krapan Cvetko, kapetan JLA iz Celja, Zagrad 85 in Arlič Marija, trg. pomočnica iz Celja, Zagrad 85.

Gibanje prebivalcev v Celju

v Celju v času od 21. do 28. XI. 1953

Rojenih je bilo 20 dečkov in 24 deklic.

Poročili so se:

Hrovat Vincenc, trg. pomočnik iz Celja, Cesta na Dobravo 4 in Bežan Ana, tkalka iz Celja, Cesta na Dobravo 4. Mavrič Ljubomir, nameščenec iz Celja, Cankarjeva 5 in Zolnir Marija, delavka iz Celja, Cankarjeva 5. Hrovat Stanislav, delavec iz Celja, Lava 21 in Krkalo Danica, delavka iz Celja, Gregorčičeva 7. Pečovnik Janez, slašičarski pomočnik iz Celja. Zavadna 24 in Koren Emilija, bolničarka iz Celja. Zavadna 24. Krapan Cvetko, kapetan JLA iz Celja, Zagrad 85 in Arlič Marija, trg. pomočnica iz Celja, Zagrad 85.

Umrli so:

Mastnak Matija, žel. delavec v pokoju, star 51 let iz Celja, Polule 31. Nendi Rozalija, roj. Gatej, upokojenka, stara 73 let iz Celja, Jenkova 22. Srebre Ivan, upokojenec iz Soštanj, Partizanska 1, star 73 let. Verdler Franc, upokojenec iz Tržišča 13, Rog. Slatina, star 50 let. Ograjenšek Marija, gosp. pomočnica iz Celja, Polule 15, stara 52 let. Polajžer Jožeta, roj. Ko-

važič, prevzitharica iz Zg. Kostrivnice 13. Rojnik Peter, delavec iz Celja, Ostrožno 28, star 81 let. Polenek Tomislav iz Sv. Pankrca 146, Griže, star 3 dni. Polenek Anton iz Sv. Pankrca 146, Griže, star 1 dan. Jakopič Julijana, roj. Ravnikar iz Sv. Petra 22. Loka pri Zid. m., stara 58 let, upokojenka. Lukman Drago, skladiščnik iz Soštanj, Korotanska 8, star 45 let. Zajšek Marija iz Vrba 34, Zalec, stara 11 dni.

V Vojniku je umrl upokojeni davčni uslužbenec Jože Kus. Pred leti se je moral kot upokojenec odseliti iz Celja v Vojnik. Pokojni je bil eden najstarejših Celjanov, saj je dosegel starost 94 let.

DOMISLJAVOST UČENJAKOV je večja kakor si navadno mislimo. Jeseni leta 1916 je umrl v Parizu znameniti kirurg Doyen. Ne dosti manj dober kirurg je bil pa profesor v Lipskem Thiersch; tudi ta je že mrtev. Pride nekoč k njemu klient in ga prosi, naj mu da pismo na Doyena, češ poskusil bom še z njim. Thierschu se je moralo seveda za malo zdeti, če ga njegov klient popusti in gre takorekoč k tekmeu. Zato ni napravil ravno najprijaznejšega obraza, in bolnik ga vpraša: »Ali mislite, da me bo Doyen zapodil, ker sem Nemeč?« — »Tega ne, samo nekaj Vas bo vprašal.« — »Kaj pa?« — »Vprašal Vas bo, odkod prihajate, in ko mu boste povedali, da ste iz Lipskega, Vam bo rekel: Pojdite k Thierschu, on Vas bo ravno tako ozdravil kot pa jaz.«

OBJAVA

Vabilo se vsi dobavitelji in vozniki gradbenega materiala za ceste, da predložijo najkasneje do 20. XII. 1953 vse račune. Po preteku tega datuma, računov ne bomo več sprejemali.

Uprava za ceste pri OLO Celje-okolica

PLEZALNA SOLA

Alpinistični odsek pri PD Celje obvešča vse prijavljence plezalne sole, da se vsi prvi zbor v ponedeljek ob 18. uri v lokalu Planinskega društva, Stanetova ulica.

PD Celje

Oddaja menze v zakup

Gradis IMM Soštanj odda s 1. januarjem 1954 v zakup svojo menzo s kantino v delavskem naselju v Soštanju.

V menzi se bo v letu 1954 hranilo okrog 500 do 600 delavcev, morda tudi več.

Podjetje daje na razpolago prostore in potrebno posodo proti odškodnini oziroma amortizaciji.

Podjetje si pridržuje pravico kontroliranja hrane z ozirom na kalorijsko in določa limitne cene prehrane. V kantini določa cene najemnik sam.

Interesenti naj pošljejo ponudbe s točnimi podatki na naslov:

»GRADIS IMM«
GRADBIŠČE SOŠTANJ

OKLIC o javni dražbi

Dne 7. decembra 1953 ob 8. uri bo javna dražba naslednjih predmetov: 4 šivalni stroji, 1 čevljarski šivalni stroj, žaga, 2 bencinska motorja, 1 električni motor, kovaško nakovalno, pletilni stroj, os za krožno žago, nov sod, moško dvokolo, omara iz trdega lesa, stenska ura, 1 par otroških smuč.

Interesenti se naj zglašijo ob navedenem času pri OLO Celje-okolica, Upravi za dohodke.

OLO Celje-okolica — Uprava za dohodke

Möderndorfer Mojca:

SAJASTA DOLINA

I.

Mojca mati me je učila že tedaj, ko sem komaj shodila: Maša, pridna boš, urno se suči okrog ognjišča, prinesi vodo, pomij, pospravi vse za sabo, dedu čevlje osnaži in še pipo mu prižgi, da bo dejal: Pridna si ko čebelica, urna kot srnica, prijazna kakor sama mati božja!

Tako je Mašina mati Mojna poučevala svojo hčerko, ko ji je spletla dolge kite tistega dne, preden jo je poslala prvič v šolo. Uro hoda je bilo do šole. Ko je bila Maša že streljaj od doma, je pritekla mati Mojna za njo in ji stisnila zaprašeno klobko v roko rekoč: »Tole brž odveži!«

V knjičici je bil kot usnjen umazan, trd klobčič, podoben posušenemu koncu črevesa, nekako tako, kakor, da bi bila zavozzlana umazana struna gosli.

Maša je takoj spoznala, da tega klobka ne bo mogla razvezati in ga je brez pomisleka pregriznila. Mati se je zadovoljno zasmejala:

»Maša, iz tebe bo nekoč še nekaj!«

Domov grede pa je modrovala sama s seboj:

»Glej, glej, moje dekle bo še pametno! Drugi otroci skušajo ob prvem pohodu v šolo razmotati to strunico, ne vedoč, da je klobko toliko staro kakor oni sami in da je bilo odščipljeno ob njih rojstvu od žile odvodnice. No, Maša pa ga je kratko malo pregriznila! Da bi le obeljavalo to staro verovanje!«

Spremljana s to materino željo je Maša kar samozavestno korakala v šolo, ki je stala v Sajasti dolini. Ta, za Mašo novi svet, ni bil Maši nič kaj všeč. Blizu šole se je ovijal okoli hiš sajast tovarniški dim. Dušilo jo je. Šola sama pa je bila že tudi na zunaj pusta

in prav nič domača. Pozvonilo je. V razred je stopil star učitelj. Pogledal je po razredu in klical otroke po vrsti. Ko je zagledal Mašo, je rekel:

»No, punčka, kako pa je tebi ime?«

»Jaz sem Maša Modrinjak.«

Maša je svoje ime in primke povedala gladko, brez obotavljanja in še celo s poudarkom, da je učitelj kar debelo pogledal in zamrmral predse:

»O, ti presneta kočarka!«

Takoj po opravljeni molitvi je mrki učitelj oddelil učencem sedeže, Mašo je posadil v zadnjo klopo. V prve klopi pa namestil boljše oblečene otroke, katerih starši so tudi v cerkvi sedeli v prvih klopih in je njihovim očetom bingljala na telovnikih debela srebrna ali pa tudi zlata verižica.

Sin cerkvenega ključarja, Petruhov France, se je takoj v odmoru zaletel v Mašo, jo potegnul za kite in se krohotal:

»Glejte bajtarskega pankrta, kakšne dolge repe ima!«

Maša se je kakor blisk obrnila in mu brez besed postavila nogo in France je telebnil, kakor je bil dolg in širok, po tleh. Sedaj se je zakrohotal ves razred in Tinč je vpil:

»Hahaha, taka pa te vrže!«

Vsi so ugibali, jo bo li France sedaj pretepel, ali pa jo bo »zašpecal